

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.9.2020
COM(2020) 625 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025

{SWD(2020) 212 final}

Η εκπαίδευση είναι αναγκαία για τη ζωτικότητα της ευρωπαϊκής κοινωνίας και οικονομίας. Στόχος του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης είναι να προσφέρει στις κοινότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης τη στήριξη που χρειάζονται για να εκπληρώσουν τη βασική αποστολή τους σε απαιτητικούς αλλά και συναρπαστικούς καιρούς – Πρόεδρος φον ντερ Λάιεν

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις πολιτικές της κατευθύνσεις, η πρόεδρος της Επιτροπής φον ντερ Λάιεν δεσμεύτηκε ότι ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης θα έχει υλοποιηθεί έως το 2025. Η εκπαίδευση αποτελεί το θεμέλιο για την προσωπική ολοκλήρωση, την απασχολησιμότητα και την ενεργό και υπεύθυνη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά. Το δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση διακηρύσσεται στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, και συνιστά την πρώτη αρχή του. Η Ένωση επαναπροσδιορίζει επί του παρόντος τη στρατηγική της για την ανάπτυξη, με γνώμονα τη βιωσιμότητα, με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση να αποτελούν τους παράγοντες μετασχηματισμού της. Η εκπαίδευση βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, ενισχύοντας την κοινωνική οικονομία της αγοράς και τη δημοκρατία με ελευθερία, πολυμορφία, ανθρώπινα δικαιώματα και κοινωνική δικαιοσύνη.

Τον Ιούλιο το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σε μια πρωτοφανή δέσμη μέτρων ανάκαμψης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στις οικονομίες και τις κοινωνίες μας, καθώς και για την προώθηση της ισχυρής ανάκαμψης της Ευρώπης και του μετασχηματισμού και της μεταρρύθμισης των οικονομιών μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την αποτελεσματική χρήση των δεξιοτήτων θα είναι κρίσιμης σημασίας για τη στήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας της Ευρώπης.

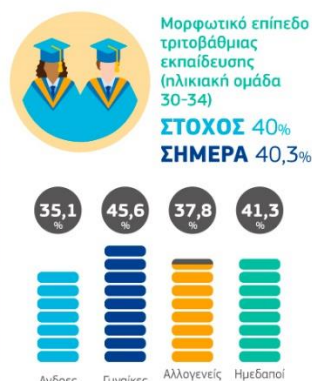
Η πανδημία Covid-19 έχει σοβαρές επιπτώσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ευρώπη. Δημιουργεί για περισσότερα από 100 εκατομμύρια Ευρωπαίους, οι οποίοι είναι μέλη της κοινότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης, μια νέα και δύσκολη πραγματικότητα και συνεπάγεται νέους και απαιτητικούς τρόπους μάθησης, διδασκαλίας και επικοινωνίας. Πρέπει να αποτρέψουμε το ενδεχόμενο εξέλιξης της υγειονομικής κρίσης σε διαρθρωτικό εμπόδιο για τη μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων, με αντίκτυπο στις προοπτικές απασχόλησης και το εισόδημα των νέων, καθώς και στην ισότητα και την ένταξη για το σύνολο της κοινωνίας. Τα κράτη μέλη επιδιώκουν τη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο των απαντήσεών τους για την οικοδόμηση ανθεκτικών και μελλοντοστραφών εκπαιδευτικών συστημάτων, που θέτουν τις βάσεις για έναν Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης.

Στην παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζεται μια ενισχυμένη προσέγγιση προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης συνδέεται με το μέσο «Next Generation EU» (ΕΕ – Επόμενη Γενιά) και τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021-2027.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του εδάφους και της λήψης των απαραίτητων μέτρων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, οι ανθρωποκεντρικές πολιτικές είναι πιο ζωτικής σημασίας από ποτέ άλλοτε. Η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, τα σχολεία, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), η τριτοβάθμια εκπαίδευση, η έρευνα, η εκπαίδευση

ενήλικων, καθώς και η μη τυπική μάθηση διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Αυτές οι πολιτικές πρέπει να αναπτύξουν μια ολιστική προσέγγιση για την εκπαίδευση και την κατάρτιση και να αναγνωρίσουν την εγγενή αξία της, δεδομένου ότι παρέχει ολοκληρωμένες βάσεις για την εξασφάλιση της πληρέστερης δυνατής συνεισφοράς και συμμετοχής στην κοινωνία.

Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης βασίζεται σε δεκαετίες συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης. Το στρατηγικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) συνέβαλε στην ανάπτυξη εμπιστοσύνης και αμοιβαίας κατανόησης που λειτούργησαν προς όφελος των πρώτων πρωτοβουλιών για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης¹ και των εθνικών μεταρρυθμίσεων, και διευκόλυνε την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19 από την κοινότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Επιτεύγματα της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

¹ Περιγράφονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Μέχρι στιγμής, στο πλαίσιο της συνεργασίας έχουν επιτευχθεί σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά την ενδυνάμωση της θέσης των εκπαιδευτικών, τη βελτίωση της γενικής εκπαίδευσης, την προσαρμογή στον ψηφιακό μετασχηματισμό ή τον καθορισμό νέων αρχών για τη βελτίωση της ΕΕΚ. Επιπλέον, στο πλαίσιο της ΕΚ 2020, ορίστηκαν κοινói στόχοι της ΕΕ («σημεία αναφοράς») και παρασχέθηκε ευρύ φάσμα εργαλείων αμοιβαίας μάθησης και πολιτικής στήριξης που ενθάρρυναν τα κράτη μέλη να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στις πλέον επείγουσες προτεραιότητες. Το 2020, όπως απεικονίζεται ανωτέρω, έχουν επιτευχθεί τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Περίπου το 95 % των παιδιών λαμβάνουν προσχολική εκπαίδευση από την ηλικία των 4 ετών. Αυτό το εξαιρετικά σημαντικό στάδιο της εκπαίδευσης μπορεί πλέον να συνεισφέρει πλήρως στα πρότυπα ποιότητας, ιδίως για τα παιδιά από μειονεκτούντα περιβάλλοντα.
- Το ποσοστό ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από νεαρούς ενήλικες παρουσίασε μαζική αύξηση κατά την τελευταία δεκαετία, με αποτέλεσμα η ΕΕ να υπερβεί τον στόχο του 40 % που είχε οριστεί το 2009. Η ολοκλήρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετίζεται με περισσότερες ευκαιρίες εύρεσης και διατήρησης εργασίας, υψηλότερα εισοδήματα και μεγαλύτερη συμμετοχή στον δημοκρατικό βίο.
- Το ποσοστό των νέων που αποχωρούν από την εκπαίδευση χωρίς να λάβουν πτυχίο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν βρίσκονται πλέον σε κατάρτιση μειώθηκε από 14 % το 2009 σε 10,2 % το 2019 και, ως εκ τούτου, ο στόχος του 10 % της ΕΕ επιτεύχθηκε ουσιαστικά. Αυτό το επίτευγμα συμβάλλει στην αντιμετώπιση της παγίδας του χαμηλού επιπέδου δεξιοτήτων για τους νεαρούς ενήλικες.
- Η ΕΕ δεν πέτυχε τον στόχο της για μείωση του ποσοστού των παιδιών ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις στην κατανόηση κειμένου, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες σε λιγότερο από 15 % έως το 2020. Η ΕΕ συνολικά υστερεί και στους τρεις τομείς: περισσότερα από ένα στα πέντε παιδιά ηλικίας 15 ετών δεν μπορούν να ολοκληρώσουν απλές ασκήσεις σε αυτά τα διδακτικά αντικείμενα, και τα αποτελέσματα συσχετίζονται σε πολύ μεγάλο βαθμό με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.
- Το ποσοστό απασχόλησης των νέων αποφοίτων αυξήθηκε σε 80,9 % το 2019, αύξηση η οποία σηματοδοτεί μια σταθερή ανάκαμψη από το πρωτοφανές χαμηλό επίπεδο του 74,3 % που καταγράφηκε το 2013, προσεγγίζοντας τον στόχο του 82 % της ΕΕ.
- Εμποδιζόμενη εν μέρει από τις επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση δεν έφτασε τον στόχο του 15 %, ωστόσο αυξήθηκε σε 10,8 % το 2019, με μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών.

Στο νέο στρατηγικό θεματολόγιο για την ΕΕ για την περίοδο 2019-2024 που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2019 τονίζεται ότι τα κράτη μέλη «πρέπει να αυξήσουν τις επενδύσεις στις δεξιότητες και την εκπαίδευση των πολιτών». Στην πρώτη στα χρονικά κοινή πολιτική συζήτηση στις 8 Νοεμβρίου 2019, οι Υπουργοί Παιδείας και οι Υπουργοί Οικονομικών συμφώνησαν ότι οι επενδύσεις στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες συνιστούν αναγκαιότητα για όλα τα κράτη μέλη και θα πρέπει να αποτελούν

στρατηγική προτεραιότητα για την ΕΕ.² Για ορισμένα κράτη μέλη, η άμεση πρόκληση είναι να εξασφαλιστεί επαρκές επίπεδο επενδύσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Για άλλα κράτη μέλη, το κυριότερο ζήτημα είναι οι δαπάνες να πραγματοποιούνται αποδοτικά και αποτελεσματικά.

Το πρόγραμμα Erasmus+ έχει συμβάλει καθοριστικά στην αναβάθμιση επιτυχών πρακτικών και την ενίσχυση της συνεργασίας για εθνικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και στην οικονομική στήριξη της υλοποίησης δράσεων σε επίπεδο ΕΕ, όπως η υποστήριξη της δέσμευσης της ΕΕ για προαγωγή της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, των θεμελιωδών ελευθεριών, της ανοχής και της απαγόρευσης των διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης. Τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία διέθεσαν χρηματοδότηση για την υλοποίηση συστημικών εθνικών μεταρρυθμίσεων. Το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων παρέχει τεχνική υποστήριξη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών.

Η σημασία αυτών των δραστηριοτήτων έτυχε υψηλής πολιτικής αναγνώρισης, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του βαθμού φιλοδοξίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο στον τομέα της εκπαίδευσης. Στη Διακήρυξη της Ρώμης τον Μάρτιο του 2017, οι ηγέτες της ΕΕ δήλωσαν ότι θα καταβάλουν προσπάθειες για να υλοποιήσουν «μια Ένωση όπου οι νέοι θα λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση και κατάρτιση και θα μπορούν να σπουδάζουν και να αναζητούν εργασία σε όλη την ήπειρο»³. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων που υιοθετήθηκε από κοινού από τους ηγέτες της ΕΕ στη διάσκεψη κορυφής του Γκέτεμποργκ για κοινωνικά θέματα το 2017 ορίζει, ως την πρώτη του αρχή, την ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση⁴. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017⁵ τονίζεται ότι «η παιδεία και ο πολιτισμός είναι κομβικής σημασίας για την οικοδόμηση συνεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς και για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς μας» και προσδιορίζονται ορισμένοι άξονες εργασίας προτεραιότητας – σύμφωνα με το όραμα της Επιτροπής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης⁶. Η Επιτροπή προώθησε αυτό το αίτημα στο πλαίσιο των αρχικών πρωτοβουλιών για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης σε διάφορους τομείς⁷.

---

²Το ψήφισμα του Συμβουλίου για την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή «να προωθήσουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή των στοιχείων που αποδεικνύουν τα οφέλη που προκύπτουν από τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς η βελτίωση της γνώσης, των δεδομένων και της ανάλυσης όσον αφορά τα οφέλη των αποτελεσματικών δημόσιων επενδύσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση μπορούν να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να αναπτύξουν πιο συμμετοχικά, αποτελεσματικά και ευφυή συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, αποφεύγοντας παράλληλα επιπλέον διοικητικές επιβαρύνσεις για τα κράτη μέλη».

³ Η Διακήρυξη της Ρώμης (2017) <https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/03/25/rome-declaration/pdf>

⁴https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_el

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/32204/14-final-conclusions-rev1-el.pdf>

⁶ COM(2017) 673 final

⁷ Ίδρυση ευρωπαϊκών πανεπιστημίων· διευκόλυνση των νέων ώστε να σπουδάσουν στο εξωτερικό με την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «European Student Card» (ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα)· εξασφάλιση αυτόματης και αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων και των περιόδων μάθησης στο εξωτερικό σε όλα τα κράτη μέλη· βελτίωση της διδασκαλίας και της εκμάθησης γλωσσών· ενστερνισμός κοινών αξιών· ενίσχυση των ποιοτικών συστημάτων προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας· καθορισμός ενός νέου στρατηγικού πλαισίου για τη νεολαία· παρακολούθηση της απασχολησιμότητας και της περαιτέρω πορείας μάθησης των αποφοίτων· στήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων· και ενίσχυση της ψηφιακής μάθησης μέσω του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση.

Οι προσπάθειες για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα συνδυαστούν με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων⁸, την ανανεωμένη πολιτική για την ΕΕΚ⁹ και τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας με στόχο την αξιοποίηση των γνώσεων, ώστε να καταστεί το θεμέλιο της ανάκαμψης και της ευημερίας της Ευρώπης, με βάση τις κοινές αρχές της ένταξης, της κινητικότητας και της καινοτομίας. Αυτές οι πρωτοβουλίες, μαζί με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων 2020-2025¹⁰, θα συμβάλουν στην προαγωγή της ομαλής μετάβασης από το σχολείο στις πανεπιστημιακές σπουδές, την ΕΕΚ και την εργασία, καθώς και στην πραγμάτωση της διά βίου μάθησης. Θα προαγάγουν επίσης μια νοοτροπία ισότητας των φύλων στον χώρο εργασίας και θα συμβάλουν στην καταπολέμηση του ρατσισμού και κάθε μορφής διάκρισης, συμπεριλαμβανομένων των έμφυλων στερεότυπων.

Με βάση τα εν λόγω επιτεύγματα και σύμφωνα με το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης του Νοεμβρίου 2019¹¹, στην παρούσα ανακοίνωση παρατίθεται το όραμα για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 και παρουσιάζονται συγκεκριμένες ενέργειες για την εκπλήρωση αυτής της φιλοδοξίας.

---

⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα», COM(2020)274 final, <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=el>

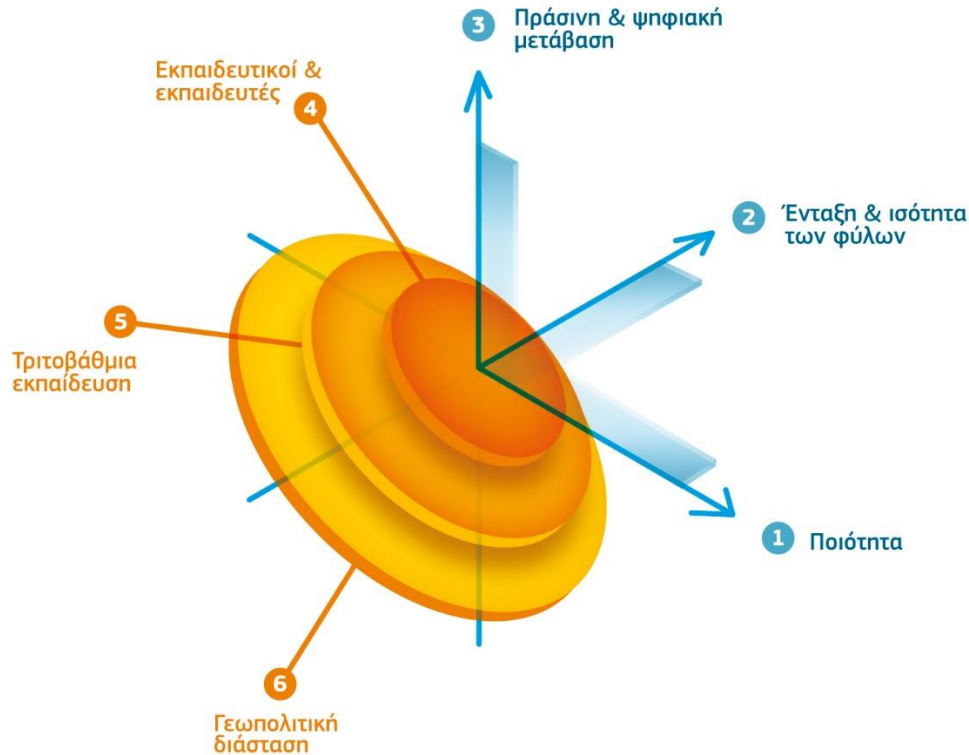
⁹ Πρόταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα, COM(2020)275 final.

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_357

¹¹ Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης για τη στήριξη συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με προσανατολισμό στο μέλλον, ΕΕ C 389 της 18.11.2019, σ. 1, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13298-2019-INIT/el/pdf>

2 ΈΝΑΣ ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Επιτροπή προτείνει την εντατικοποίηση των συνεχιζόμενων προσπαθειών και την περαιτέρω ανάπτυξη του **Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης σε έξι διαστάσεις**.

2.1 Ποιότητα:

Η ποιοτική εκπαίδευση εφοδιάζει τους νέους με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις προσεγγίσεις που απαιτούνται ώστε να εξελιχθούν στη ζωή και να διαχειριστούν τις πολύπλευρες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουν. Σε επίπεδο ΕΕ, το όραμα για ποιότητα στην εκπαίδευση περιλαμβάνει:

- Απόκτηση βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών ικανοτήτων, η οποία αποτελεί προαπαιτούμενο ώστε να εξελιχθούν στη ζωή, να βρουν ικανοποιητικές θέσεις εργασίας και να γίνουν ενεργοί πολίτες¹². Το 2018, το μέσο ποσοστό χαμηλών επιδόσεων στην ΕΕ —το ποσοστό των μαθητών που δεν καταφέρνουν να ολοκληρώσουν βασικές ασκήσεις στα μαθηματικά, τις θετικές επιστήμες και την ανάγνωση, σύμφωνα με την έρευνα PISA του ΟΟΣΑ— ανήλθε σε 22,5 % για την ανάγνωση, 22,9 % για τα μαθηματικά και 22,3 % για τις θετικές επιστήμες. Κατά την περίοδο 2009-2018, οι επιδόσεις στις θετικές επιστήμες και την ανάγνωση μειώθηκαν σε επίπεδο ΕΕ, ενώ για τα μαθηματικά διατηρήθηκαν σταθερές.

¹² Για τον κρίσιμο ρόλο των βασικών δεξιοτήτων, βλ. τη σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, ΕΕ C 189 της 4.6.2018, σ. 1.

Το 2019, το ένα πέμπτο των νέων στην Ευρώπη ανέφερε ότι δεν διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες.¹³ Ωστόσο, ορισμένες χώρες της ΕΕ έχουν καταφέρει να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους με την πάροδο του χρόνου, υλοποιώντας διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, αυξάνοντας την αυτονομία των σχολείων, καταπολεμώντας τις ανισότητες από τα πρώτα έτη εκπαίδευσης και επενδύοντας στους εκπαιδευτικούς. Η μη απόκτηση αυτών των βασικών δεξιοτήτων, η οποία είναι αναγκαία για την περαιτέρω μάθηση, δημιουργεί ελλείψεις δεξιοτήτων οι οποίες έχουν σοβαρές συνέπειες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων και απαιτούν διορθωτικά μέτρα όσον αφορά την εκπαίδευση ενηλίκων.¹⁴

- Απόκτηση εγκάρσιων δεξιοτήτων, όπως κριτική σκέψη, επιχειρηματικότητα, δημιουργικότητα και συμμετοχή των πολιτών στα κοινά μέσω διεπιστημονικών προσεγγίσεων με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο και με βάση τις προκλήσεις.
- Προαγωγή της διττής ελευθερίας για τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς να μετακινούνται και για τα ιδρύματα να συμπράττουν ελεύθερα μεταξύ τους στην Ευρώπη και πέραν αυτής. Η μαθησιακή κινητικότητα και συνεργασία σε διασυνοριακό επίπεδο αποτελούν ισχυρούς παράγοντες βελτίωσης της ποιότητας των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ωστόσο, πολλοί εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ευρύ φάσμα εμποδίων όταν αποτολμούν εμπειρίες διακρατικής κινητικότητας. Ενδέχεται να μην έχουν επαρκή ενημέρωση και καθοδήγηση σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα ή να μην είναι επαρκώς προετοιμασμένοι όσον αφορά την εκμάθηση γλώσσας ή ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την προσβασιμότητα. Μπορεί να υπάρχουν οικονομικά εμπόδια, έλλειψη δυνατότητας μεταφοράς των συστημάτων στήριξης φοιτητών, έλλειψη πλήρους αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των τίτλων που αποκτώνται κατά τη διάρκεια της κινητικότητας, δυσκολία συνδυασμού της κινητικότητας με απαιτήσεις των προγραμμάτων σπουδών, τα οποία αποθαρρύνουν τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτές από την άσκηση αυτής της ελευθερίας μετακίνησης. Η μαθησιακή κινητικότητα στο μέλλον θα πρέπει επίσης να είναι περισσότερο βιώσιμη από περιβαλλοντική άποψη και πιο έτοιμη να ενστερνιστεί ψηφιακές προκλήσεις και ευκαιρίες.
- Προαγωγή της εκμάθησης γλωσσών και της πολυγλωσσίας. Η ικανότητα ομιλίας διαφόρων γλωσσών αποτελεί προϋπόθεση για την πραγματοποίηση σπουδών και την εργασία στο εξωτερικό, καθώς και για την ανακάλυψη της πολιτιστικής πολυμορφίας της Ευρώπης στο πλήρες φάσμα της. Παρέχει στους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να επωφεληθούν από έναν πραγματικό ευρωπαϊκό χώρο μάθησης. Αναγνώριση και αξιοποίηση του γλωσσικού υποβάθρου των εκπαιδευομένων.
- Η στήριξη των εκπαιδευτικών στη διαχείριση της γλωσσικής και πολιτιστικής πολυμορφίας στο σχολείο αποτελεί σημαντικό στοιχείο της προαγωγής της ποιότητας στην εκπαίδευση, ιδίως μέσω της αποκατάστασης διαρκών ελλείψεων στην ικανότητα ανάγνωσης. Αυτή η προσέγγιση στηρίζει επίσης τη βελτίωση των εκπαιδευτικών

---

¹³ [Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας 2019](#)

¹⁴ Hanushek, E.A. and Woessmann, L., *The Economic Benefits of Improving Educational Achievement in the European Union: An Update and Extension*, European Expert Network on Economics of Education (EENEE), Αναλυτική έκθεση αριθ. 39, 2019.

αποτελεσμάτων των μαθητών και των νέων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

- Η ενσωμάτωση μιας ευρωπαϊκής προοπτικής στην εκπαίδευση παρέχει στους εκπαιδευόμενους μια εικόνα του τι σημαίνει η Ευρώπη γενικότερα και η Ένωση ειδικότερα στην καθημερινότητά τους. Αυτή η ευρωπαϊκή προοπτική είναι συμπληρωματική προς την εθνική και περιφερειακή προοπτική και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται υπό ένα δυναμικό και πλουραλιστικό πρίσμα, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.
- Διατήρηση των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ως ασφαλών περιβαλλόντων, απαλλαγμένων από τη βία, τον εκφοβισμό, τη ρητορική του μίσους, την παραπληροφόρηση και κάθε μορφή διάκρισης.

2.2 Ένταξη και ισότητα των φύλων:

Η εκπαίδευση δεν καταφέρνει να περιορίσει τις ανισότητες που συνδέονται με την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, παρά το γεγονός ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα με τις υψηλότερες επιδόσεις είναι εκείνα που αποδίδουν μεγάλη αξία στο ζήτημα της ισότητας.¹⁵ Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι εκπαιδευτικές εμπειρίες των ατόμων ακολουθούν κοινωνικά πρότυπα. Οι μαθητές από μειονεκτούντα περιβάλλοντα υπερεκπροσωπούνται μεταξύ των ατόμων που παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις. Οι χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση και η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου είναι κατά μέσο όρο υψηλότερες μεταξύ των αγοριών απ' ό,τι μεταξύ των κοριτσιών¹⁶. Οι αγροτικές περιοχές υστερούν και οι μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών¹⁷ παρουσιάζουν χαμηλότερες επιδόσεις. Η πανδημία Covid-19 έχει αναδείξει με ακόμη πιο αιχμηρό τρόπο τη σημασία της ένταξης και της δικαιοσύνης στην εκπαίδευση και έχει καταδείξει τη συνάφεια της γεωγραφικής τοποθεσίας των μαθητών και των οικογενειών. Για να αναστραφεί το κλίμα, στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης:

- Η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η ολοκλήρωσή της θα πρέπει να αποσυνδεθούν από την κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική κατάσταση, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ενισχύουν τις ικανότητες

---

¹⁵ Το ποσοστό των χαμηλών επιδόσεων σε επίπεδο ΕΕ-27 ανέρχεται μόλις στο 9,5 % μεταξύ των μαθητών που εμπίπτουν στο ανώτερο τεταρτημόριο του κοινωνικοοικονομικού δείκτη. Ωστόσο, ανέρχεται σε 36,4 % μεταξύ των μαθητών που εμπίπτουν στο κατώτερο τεταρτημόριο της κοινωνικοοικονομικής κλίμακας (PISA 2018, κοινή έκθεση για την απασχόληση του 2019)

¹⁶ Για ανάλυση των συντελεστών συσχέτισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και της κατάστασης εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΕΑΚ) μεταξύ νεαρών ανδρών και γυναικών, βλ. ΟΟΣΑ (2015). The ABC of Gender Equality on education: Aptitude, Behaviour. Paris: PISA, OECD Publishing, Paris, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://doi.org/10.1787/9789264229945-en>, σελίδα 32: «For example, educational attainment, literacy proficiency and field of study jointly determine the likelihood that 16-29 year-olds will find themselves neither employed nor in education or training» (Για παράδειγμα, η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης, η επάρκεια γραμματισμού και ο τομέας σπουδών καθορίζουν από κοινού την πιθανότητα τα άτομα ηλικίας 16-29 ετών να βρεθούν εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης). OECD (2015). The ABC of Gender Equality on education: Aptitude, Behaviour. Paris: PISA, OECD Publishing, Paris, διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://doi.org/10.1787/9789264229945-en>

¹⁷ Η έννοια των «ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών» περιλαμβάνει τόσο τους μετανάστες όσο και τα παιδιά αλλοδαπής καταγωγής που έχουν γεννηθεί στη χώρα μετανάστευσης των γονιών τους (τα παιδιά της λεγόμενης «δεύτερης γενιάς»). Ο ορισμός που χρησιμοποιείται στην έρευνα PISA του ΟΟΣΑ για τους μαθητές που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών περιλαμβάνει όλους τους μαθητές που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό (τόσο στην ΕΕ όσο και σε τρίτες χώρες), καθώς και τους γηγενείς μαθητές που προέρχονται από γονείς που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό.

κάθε άτομο και διευκολύνουν την ανοδική κοινωνική κινητικότητα. Η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο προς αυτήν την κατεύθυνση¹⁸. Είναι επίσης σημαντικό οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών με υψηλές δυνατότητες μάθησης να ικανοποιούνται με ολοκληρωμένο τρόπο.

- Τα εκπαιδευτικά συστήματα σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Τα συστήματα ΕΕΚ, τα οποία μπορούν να στηρίζουν τους νέους ώστε να διαχειρίζονται την είσοδό τους σε μια μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας και να εξασφαλίζουν ότι οι ενήλικες συμμετέχουν σε προγράμματα προσαρμοσμένα στη διττή πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, θα πρέπει να είναι πιο ευέλικτα, ανθεκτικά και διαχρονικά βιώσιμα σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ΕΕΚ.
- Οι στρατηγικές για ισχυρή και χωρίς αποκλεισμούς διά βίου μάθηση θα πρέπει να παρέχουν σε όσους έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση να επανέλθουν σε αυτήν, ενώ όσοι χρειάζονται εκπαίδευση θα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και σε προγράμματα ΕΕΚ ώστε να αποκτήσουν ή να αναβαθμίσουν δεξιότητες που απαιτεί η μελλοντική αγορά εργασίας, κάτι που ισχύει επίσης για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.
- Η διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να ενισχυθεί στον τομέα των δραστηριοτήτων για τους νέους, καθώς και στους τομείς του αθλητισμού και του πολιτισμού, με στόχο την προώθηση της μη τυπικής μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της σύνδεσής της με την τυπική εκπαίδευση.

Στην ΕΕ, οι γυναίκες έχουν κατά μέσο όρο υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από τους άνδρες και παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Ωστόσο, υπάρχει ένα συνεχιζόμενο χάσμα μεταξύ των φύλων σε ορισμένα αντικείμενα σπουδών, συχνά σε εκείνα που οδηγούν σε καλύτερα αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Παρά την επίτευξη υψηλότερων βαθμολογιών όσον αφορά τον ψηφιακό γραμματισμό σε έρευνες για την εκπαίδευση¹⁹, το 2018 οι γυναίκες αντιπροσώπευαν το 26 % των φοιτητών στα επιστημονικά πεδία της μηχανολογίας, της μεταποίησης και των κατασκευών και μόνο το 18 % όσον αφορά τις σπουδές στο πεδίο των ΤΠΕ²⁰. Επιπλέον, οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται σε θέσεις λήψης αποφάσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να εξετάσουν τις ακόλουθες ενέργειες:

- Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης ως προς τη διάσταση του φύλου²¹ στις εκπαιδευτικές διαδικασίες και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν ισότιμη

---

¹⁸ Αναλύεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

¹⁹ Πρόκειται για τη βαθμολογία όσον αφορά τις γνώσεις χρήσης υπολογιστών και πληροφοριών στο πλαίσιο της διεθνούς μελέτης για τις γνώσεις χρήσης υπολογιστών και πληροφοριών (ICILS) του 2018. Για περισσότερες πληροφορίες: <https://www.iea.nl/studies/iea/icils/2018>

²⁰ Δεδομένα για τα επίπεδα 5-8 της διεθνούς πρότυπης ταξινόμησης της εκπαίδευσης (ISCED), πηγή educ.uea-enra03

²¹ Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων, οι πολιτικές και τα προγράμματα που συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου είναι εκείνα που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες που αφορούν τη ζωή τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών, έχοντας παράλληλα ως στόχο την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προαγωγή της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ίσης κατανομής των πόρων, αντιμετωπίζοντας και λαμβάνοντας υπόψη, κατ' αυτόν τον τρόπο, τη διάσταση του φύλου.

πρόσβαση στην εκπαίδευση, ωστόσο η νέα πρόκληση όσον αφορά την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση είναι ο ισότιμος σεβασμός όλων των αγοριών και των κοριτσιών και η εξασφάλιση των κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε να γίνουν αυτόνομες ενήλικες στα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Οι σεξιστικές συμπεριφορές και η σεξουαλική παρενόχληση είναι φαινόμενα με αποδέκτη κυρίως τα κορίτσια και τις νέες γυναίκες και στέκονται εμπόδιο στην εκπαιδευτική τους εμπειρία. Το εκπαιδευτικό περιβάλλον παρέχει μια μοναδική ευκαιρία για να δημιουργηθούν οι βάσεις ώστε τα αγόρια και τα κορίτσια να γίνουν ενήλικες που σέβονται πλήρως τη δική τους ταυτότητα και την ταυτότητα των συνομηλίκων τους.

- Αμφισβήτηση και κατάρριψη των στερεοτύπων με βάση το φύλο, ιδίως εκείνων που περιορίζουν τις επιλογές των αγοριών και των κοριτσιών όσον αφορά το αντικείμενο σπουδών, αλλά και όλων εκείνων που μπορούν να εκφραστούν στο πλαίσιο πρακτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης και της χρήσης μαθησιακού υλικού. Τα παραδοσιακά ανδροκρατούμενα ή γυναικοκρατούμενα επαγγέλματα πρέπει να ανοιχθούν περαιτέρω ώστε να εισέλθουν άτομα του υποεκπροσωπούμενου φύλου.
- Καταβολή προσπαθειών με στόχο την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων σε ηγετικές θέσεις, μεταξύ άλλων στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2.3 Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση:

Οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης και οι επενδύσεις που αποσκοπούν στην επίτευξη της χωρίς αποκλεισμούς πράσινης και ψηφιακής μετάβασης είναι το κλειδί για τη μελλοντική ανθεκτικότητα και ευημερία της Ευρώπης. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής, η οικονομία της ΕΕ θα συρρικνωθεί κατά 8,3 % το 2020 και θα παρουσιάσει μεγέθυνση κατά περίπου 5,8 % το 2021. Το ποσοστό ανεργίας στην ΕΕ αναμένεται ότι θα αυξηθεί από 6,7 % το 2019 σε 9 % το 2020 και ότι θα υποχωρήσει εκ νέου σε 8 % το 2021.²² Οι νέοι που εντάσσονται την περίοδο αυτή στο εργατικό δυναμικό θα δυσκολευτούν να διασφαλίσουν την πρώτη τους θέση εργασίας. Τα συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας, οι επιδοτήσεις μισθού και η στήριξη των επιχειρήσεων αναμένεται να συμβάλλουν στον περιορισμό των απωλειών θέσεων εργασίας, ωστόσο η πανδημία Covid-19 θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην αγορά εργασίας. Ο ψηφιακός γραμματισμός αποτελεί αναγκαιότητα, ακόμη δε περισσότερο στον κόσμο μετά την πανδημία Covid-19. Πρακτικά, για κάθε δραστηριότητα περαιτέρω μάθησης και για κάθε θέση εργασίας σε όλους τους τομείς θα απαιτείται κάποια μορφή ψηφιακών δεξιοτήτων, ωστόσο, κατά μέσο όρο, δύο στους πέντε Ευρωπαίους ηλικίας 16-74 ετών στερούνται αυτών των δεξιοτήτων.²³

Η μετάβαση σε μια περιβαλλοντικά βιώσιμη, κυκλική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην απασχόληση, καθώς και κοινωνικές επιπτώσεις.²⁴ Οι πολίτες αναμένουν από τις κυβερνήσεις τους να θέσουν ως προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος κατά τον σχεδιασμό μέτρων ανάκαμψης για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της κρίσης της νόσου Covid-19, με στόχο την

---

²² Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020), Εαρινές οικονομικές προβλέψεις 2020: Μια βαθιά και άنيση ύφεση, μια αβέβαιη ανάκαμψη, ΓΔ ECFIN

²³ Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI): <https://digital-agenda-data.eu/charts/analyse-one-indicator-and-compare-countries>

²⁴ Έγγραφο προβληματισμού της Επιτροπής με τίτλο «Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030»

προώθηση της μετάβασης σε έναν πιο πράσινο και πιο ψηφιακό κόσμο.²⁵ Μόνο με τις κατάλληλες δεξιότητες και την κατάλληλη εκπαίδευση η Ευρώπη μπορεί να επιτύχει σταθερή οικονομική ανάκαμψη με σκοπό την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, αναλαμβάνοντας παράλληλα υποδειγματικό ηγετικό ρόλο παγκοσμίως, ενισχύοντας τη θέση της στον παγκόσμιο ανταγωνισμό και τηρώντας τη δέσμευσή της για μια δίκαιη μετάβαση. Για να πραγματοποιηθεί η φιλοδοξία για μετασχηματισμό:

- Υπάρχει ανάγκη να δημιουργήσουμε τις συνθήκες για μια ριζική αλλαγή στη συμπεριφορά και τις δεξιότητες των ατόμων, ξεκινώντας από τα εκπαιδευτικά συστήματα και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ως καταλύτες. Οι δράσεις θα πρέπει να στοχεύουν στην αλλαγή της συμπεριφοράς, την ενίσχυση των δεξιοτήτων για την πράσινη οικονομία, την προώθηση νέων βιώσιμων υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης και την ανακαίνιση υφιστάμενων κτιρίων («κύμα ανακαινίσεων»), δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο περιβάλλοντα πρόσφορα για αυτή την αλλαγή²⁶.
- Η πράσινη μετάβαση προϋποθέτει περισσότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των επαγγελματιών που εργάζονται για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης και αποδοτικής ως προς τη χρήση των πόρων οικονομίας.
- Αποτελεσματική στήριξη των μεταβάσεων στη βιωσιμότητα μέσω της ενσωμάτωσης διαστάσεων της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας στις φυσικές και ανθρωπιστικές επιστήμες και στήριξη των αλλαγών όσον αφορά τις δεξιότητες, τις μεθόδους, τις διαδικασίες και τις νοοτροπίες.
- Η εκπαίδευση και η κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να εφοδιάζουν τα άτομα με ψηφιακές δεξιότητες, αλλά και με άλλες ικανότητες, όπως η επιχειρηματικότητα και η ικανότητα εκμάθησης, οι οποίες είναι αναγκαίες ώστε να επιβιώσουν στην αγορά εργασίας που τελεί υπό μετασχηματισμό λόγω της τεχνολογικής αλλαγής.

2.4 Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές:

Οι εκπαιδευτικοί, οι εκπαιδευτές και το εκπαιδευτικό προσωπικό βρίσκονται στο επίκεντρο της εκπαίδευσης. Διαδραματίζουν τον σημαντικότερο ρόλο στην προσπάθεια η εκπαίδευση να αποτελεί εποικοδομητική εμπειρία για όλους τους εκπαιδευόμενους. Εκατομμύρια εκπαιδευτικοί σε ολόκληρη την Ευρώπη έπρεπε να προσαρμοστούν τάχιιστα στο κλείσιμο των σχολείων λόγω της πανδημίας Covid-19. Παρέμειναν στην πρώτη γραμμή των προσπαθειών ώστε να εξασφαλίσουν τη συνέχιση της μάθησης, εγκαινιάζοντας την εξ αποστάσεως μάθηση για τους μαθητές τους που βρίσκονταν σε κατ' οίκον περιορισμό. Χωρίς εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές, δεν είναι δυνατή η εξασφάλιση καινοτομίας, συμμετοχής χωρίς αποκλεισμούς και μετασχηματιστικών εμπειριών μάθησης για τους εκπαιδευόμενους. Το όραμα για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θέλει εξαιρετικά ικανούς εκπαιδευτικούς που να διαθέτουν κίνητρα και να μπορούν να επωφελούνται από

---

²⁵ Σύμφωνα με δημοσκόπηση που πραγματοποίησε η IPSOS σε 16 μεγάλες χώρες παγκοσμίως τον Μάιο του 2020, τρία στα τέσσερα άτομα αναμένουν από την κυβέρνησή τους να θέσει ως προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος κατά τον σχεδιασμό της ανάκαμψης από τον πανδημία του κορονοϊού.

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία [COM(2019) 640 final]

διάφορες μορφές στήριξης και ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης καθ' όλη τη διάρκεια της πολυποίκιλης σταδιοδρομίας τους. Εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, η διδασκαλία και η κατάρτιση θα πρέπει να αποτελούν επαγγέλματα που χαίρουν εκτίμησης:

- Υπάρχει ανάγκη για εξαιρετικά ικανό, ενθουσιώδες και αφοσιωμένο εργατικό δυναμικό επαγγελματιών. Οι προσπάθειες για την κάλυψη αυτής της ανάγκης πρέπει να έχουν ως σημείο εκκίνησης την αντιμετώπιση της έλλειψης εκπαιδευτικών. Οι περισσότερες χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν έλλειψη εκπαιδευτικών, είτε σε όλα είτε σε συγκεκριμένα εκπαιδευτικά αντικείμενα ή όσον αφορά τη διδασκαλία σε μαθητές με ειδικές ανάγκες. Δεδομένου ότι περίπου το ένα τρίτο του διδακτικού προσωπικού θα συνταξιοδοτηθεί την επόμενη δεκαετία, οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν πρωτίστως στη διατήρηση των θέσεων και στη δημιουργία νέων θέσεων.
- Κατά συνέπεια, το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χρήζει αναβάθμισης από κοινωνική άποψη και, σε ορισμένα κράτη μέλη, και από οικονομική άποψη. Μόνο ένας στους πέντε εκπαιδευτικούς της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θεωρούν ότι το επάγγελμά τους χαίρει εκτίμησης από την κοινωνία και περίπου το ήμισυ εξ αυτών ανέφερε ότι ο υψηλός διοικητικός φόρτος συνιστά παράγοντα άγχους στο επάγγελμα.²⁷
- Οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές χρειάζονται συνεχείς ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης. Σύμφωνα με τη διεθνή έρευνα του ΟΟΣΑ για τη διδασκαλία και τη μάθηση, σημαντικός αριθμός εκπαιδευτικών εξέφρασε την ανάγκη ανάπτυξης των ικανοτήτων του για τη διδασκαλία σε μαθητές με ειδικές ανάγκες, τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και τη διδασκαλία σε πολυγλωσσικές και πολυπολιτισμικές τάξεις.²⁸
- Η διεθνής κινητικότητα μαθητών, εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών εκπαιδευτικών θα πρέπει να καταστεί μέρος της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, ώστε να διευρυνθεί η πρόσβαση στο ευρύ φάσμα ποιοτικών προσεγγίσεων διδασκαλίας για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών.

2.5 Τριτοβάθμια εκπαίδευση:

Η κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού έχει διευρύνει σταδιακά τους ορίζοντες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έχει ενισχύσει τη βάση για διαρθρωμένη συνεργασία. Η διαδικασία της Μπολόνια διαδραμάτισε καταλυτικό ρόλο όσον αφορά τη διεθνοποίηση και την κινητικότητα. Η προστιθέμενη αξία της κινητικότητας είναι σαφής: τα στοιχεία δείχνουν ότι η εμπειρία σπουδών στο εξωτερικό προσφέρει σε σημαντικό βαθμό καλύτερες προοπτικές σταδιοδρομίας. Το 80 % των φοιτητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Erasmus+ βρίσκουν εργασία σε λιγότερους από 3 μήνες μετά την αποφοίτηση. Εντούτοις, μόνο το 5 % των φοιτητών μπορεί να επωφεληθεί από την εμπειρία του προγράμματος Erasmus+. Οι οικονομικές δυσκολίες παραμένουν ένας από τους πιο συχνούς λόγους μη πραγματοποίησης σπουδών στο εξωτερικό για τους φοιτητές, ενώ ο προβληματισμός σχετικά με την αναγνώριση των περιόδων μάθησης αποτελεί επίσης συχνό λόγο. Με τις 41 συμμαχίες

---

²⁷ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/volume-1-2019-education-and-training-monitor.pdf>

²⁸ https://read.oecd-ilibrary.org/education/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en#page1

ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, περισσότερα από 280 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ολόκληρη την ΕΕ δοκιμάζουν νέα μοντέλα στενότερης και πιο φιλόδοξης συνεργασίας.²⁹

Ο τομέας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχει καταδείξει την ανθεκτικότητά του όσον αφορά τη διαχείριση της αλλαγής που επιβλήθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Ωστόσο, η κρίση έχει οξύνει επίσης τις προκλήσεις όσον αφορά την ψηφιοποίηση, τις καινοτόμες παιδαγωγικές, την ένταξη και την ευημερία, τους φοιτητές, τη στήριξη των ερευνητών και του προσωπικού, την κινητικότητα και τη χρηματοδότηση. Στόχος των ευρωπαϊκών συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι:

- Η στενότερη και βαθύτερη συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει στην ανάπτυξη περισσότερων κοινών προγραμμάτων σπουδών και κοινών κύκλων μαθημάτων και θα παρέσχε στους εκπαιδευόμενους τη δυνατότητα να μετακινούνται με μεγαλύτερη ευκολία μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων σε διάφορες χώρες, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο μια πανευρωπαϊκή δεξαμενή ταλέντων, μεταξύ άλλων σε επιστημονικούς κλάδους και τεχνολογίες αιχμής, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και η πληροφορική υψηλών επιδόσεων.
- Η ανάπτυξη ενός διασυνοριακού πλαισίου πολιτικής που καθιστά δυνατή την απρόσκοπτη διακρατική συνεργασία, η οποία θα διευκολύνει τη δημιουργία συμμαχιών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο την αξιοποίηση των δυνατών τους σημείων, συγκεντρώνοντας τους ηλεκτρονικούς και φυσικούς πόρους, τους κύκλους μαθημάτων, την εμπειρογνώσια, τα δεδομένα και τις υποδομές που έχουν στη διάθεσή τους σε διάφορα επιστημονικά πεδία.
- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως κεντρικοί παράγοντες του «τετραγώνου γνώσης» —εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία και προσφορά υπηρεσιών στην κοινωνία—, τα οποία διαδραματίζουν κείμενο ρόλο στην επίτευξη της ανάκαμψης από την πανδημία Covid-19 και της βιώσιμης ανάπτυξης στην Ευρώπη, βοηθώντας παράλληλα την εκπαίδευση, την έρευνα και την αγορά εργασίας να επωφεληθούν από ροές ταλέντων.
- Την αυτόματη αναγνώριση τίτλων και περιόδων σπουδών στο εξωτερικό για τον σκοπό περαιτέρω μάθησης, τη διασφάλιση ποιότητας των κοινών διακρατικών δραστηριοτήτων και την αναγνώριση και τη δυνατότητα μεταφοράς κύκλων μαθημάτων μικρής διάρκειας που οδηγούν σε μικροδιαπιστευτήρια. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα κράτη μέλη θα μπορέσουν να εμβαθύνουν και να επιταχύνουν τη συνεργασία τους, σε σύγκριση με τις τρέχουσες δυνατότητές τους στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης μπορεί να λειτουργήσει ως κινητήριος δύναμη για τη διαδικασία της Μπολόνια, εμπνέοντας και

---

²⁹ Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια είναι διακρατικές συμμαχίες ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που αναπτύσσουν μακροπρόθεσμη διαρθρωμένη και βιώσιμη συνεργασία. Κινητοποιούν πολυεπιστημονικές ομάδες φοιτητών και πανεπιστημιακών μέσω μιας προσέγγισης με βάση τις προκλήσεις, σε στενή συνεργασία με ερευνητικούς οργανισμούς, επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών. Τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια θα συγκεντρώσουν τους διαδικτυακούς και φυσικούς πόρους, τους κύκλους μαθημάτων, την εμπειρογνώσια, τα δεδομένα και τις υποδομές που έχουν στη διάθεσή τους ώστε να αξιοποιήσουν τα δυνατά τους σημεία και να ενδυναμώσουν τις επόμενες γενιές ώστε να αντιμετωπίσουν μαζί τις τρέχουσες προκλήσεις που έχουν προκύψει στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Προωθούν όλες τις μορφές κινητικότητας (φυσική, διαδικτυακή, μικτή), καθώς και την πολυγλωσσία, μέσω των ευρωπαϊκών διαπανεπιστημιακών τους πανεπιστημιούπλων χωρίς αποκλεισμούς.

στηρίζοντας άλλες χώρες μέλη του Ευρωπαϊκού Χώρου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης να επωφεληθούν ακολουθώντας την ίδια πορεία.

- Ισχυρότερη εστίαση σε εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης σε προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, π.χ. σε τεχνολογίες αιχμής όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και η πληροφορική υψηλών επιδόσεων, δεδομένου ότι υπάρχει πολύ μεγάλη έλλειψη εμπειρογνομόνων σε αυτά τα πεδία.

2.6 Γεωπολιτική διάσταση:

Η συνεργασία στην εκπαίδευση έχει εξελιχθεί σταδιακά σε σημαντικό μέσο για την εφαρμογή των εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ ως αδιαμφισβήτητο μέσο άσκησης ήπιας ισχύος. Τα προγράμματα της Ένωσης βοηθούν τα άτομα να δικτυωθούν παγκοσμίως, προσεγγίζοντας μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών. Συμβάλλουν στην προβολή μιας θετικής εικόνας της Ευρώπης παγκοσμίως, διαδίδοντας τα μηνύματα και τις θεμελιώδεις αξίες της. Συμβάλλουν στη διαμόρφωση της σχέσης της ΕΕ με άλλες χώρες και περιφέρειες. Η υψηλής ποιότητας διεθνής συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση υφιστάμενων και αναδυόμενων παγκόσμιων προκλήσεων. Είναι απαραίτητη για την επίτευξη των γεωπολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης για το 2030.

Η αλλαγή στην παγκόσμια τάξη πραγμάτων (π.χ. η άνοδος της Κίνας, η οπισθοχώρηση των ΗΠΑ από την πολυμερή τάξη πραγμάτων) επιτάσσει την ενίσχυση της ευρωπαϊκής διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων στον τομέα της εκπαίδευσης. Θα είναι αναγκαία η προαγωγή των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών. Στο πλαίσιο της διεθνούς διάστασης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης, η αμοιβαιότητα, οι ίσοι όροι ανταγωνισμού, καθώς και τα πρότυπα δεοντολογίας και ακεραιότητας θα διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη φιλόδοξων εταιρικών σχέσεων με χώρες εταίρους ανά τον κόσμο.

Η διεθνοποίηση λαμβάνει ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις, όχι μόνο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά και στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ορισμένοι Ευρωπαίοι φοιτητές πραγματοποιούν επίσης μέρος ή το σύνολο της εκπαίδευσής τους εκτός της ΕΕ. Ωστόσο, παραμένει ανεκμετάλλευτο ένα τεράστιο δυναμικό σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης, ιδίως στην ΕΕΚ και τον τομέα της νεολαίας. Θα πρέπει αποδοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λόγω της σημασίας της όσον αφορά τη διαμόρφωση της σκέψης της νέας γενιάς ηγετών και επιχειρηματιών σε χώρες εταίρους ανά τον κόσμο. Αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες φοιτητές από τρίτες χώρες έρχονται κάθε χρόνο στην ΕΕ για να πραγματοποιήσουν σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το δίκαιο της ΕΕ³⁰ εξασφαλίζει ένας διαφανές και συνεκτικό νομικό πλαίσιο για τους διεθνείς φοιτητές που έρχονται στην ΕΕ. Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης συμβάλλει στην προσέλκυση των καλύτερων ταλέντων παγκοσμίως και

---

³⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2016/801 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών με σκοπό την έρευνα, τις σπουδές, την πρακτική άσκηση, την εθελοντική υπηρεσία, τις ανταλλαγές μαθητών ή τα εκπαιδευτικά προγράμματα και την απασχόληση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair).

στην προαγωγή της μάθησης από ομοτίμους και της υλοποίησης κοινών διεθνών έργων έρευνας και καινοτομίας.

Πιο συγκεκριμένα, στην Αφρική, τα Δυτικά Βαλκάνια και τις χώρες γειτονίας, η εν εξελίξει διαδικασία μεταρρύθμισης των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας αποσκοπεί στην αύξηση της απασχόλησης των νέων, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των πράσινων και ψηφιακών δεξιοτήτων και αναμένεται να αυξήσει την ευημερία, τη σταθερότητα και την ασφάλεια. Η διεύρυνση της σύνδεσης τρίτων χωρών με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, και ιδίως χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του οράματος προς εκπλήρωση έως το 2025.

Κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, το πρόγραμμα Erasmus+ έχει δημιουργήσει και εδραιώσει δεσμούς μεταξύ του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και του υπόλοιπου κόσμου. Κάθε χρόνο, τα πανεπιστήμια της Ευρώπης ανταλλάσσουν περίπου 50 000 φοιτητές και προσωπικό με πανεπιστήμια σε άλλα μέρη του κόσμου.³¹ Οι διεθνείς εταιρικές σχέσεις έχουν διευκολύνει την ανάπτυξη καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών και κοινών πτυχίων και έχουν προαγάγει την υλοποίηση κοινών έργων έρευνας και καινοτομίας. Αυτό έχει συμβάλει στην ανάδειξη της Ευρώπης ως ελκυστικού προορισμού, ενισχύοντας την καινοτομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Ομοίως, οι δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων έχουν υπάρξει καθοριστικής σημασίας για τη διεθνοποίηση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε χώρες εταίρους, στηρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις και την εδραίωση της δημοκρατίας.

3 ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΟΡΟΣΗΜΑ

Συμπληρωματικά προς τις πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη από το 2018, η Επιτροπή θα προτείνει μια σειρά νέων πρωτοβουλιών με σκοπό την υλοποίηση, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς, ενός φιλόδοξου Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025, με βάση τους έξι άξονες που παρουσιάζονται στην προηγούμενη ενότητα³².

3.1 Βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση

Η βελτίωση της ποιότητας στην εκπαίδευση απαιτεί συντονισμένες προσπάθειες, προσαρμοσμένες στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει κάθε σύστημα. Η δράση που

---

³¹ Τα 130 κοινά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών που υπάρχουν επί του παρόντος διαθέσιμα προσφέρουν περισσότερες από 2 500 χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ υποτροφίες ετησίως για φοιτητές από όλο τον κόσμο, ώστε να παρακολουθήσουν ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών σε δύο ή περισσότερα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Σε θεσμικό επίπεδο, στο πλαίσιο της ανάπτυξης ικανοτήτων για τη σύναψη εταιρικών σχέσεων στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναπτύσσονται νέες μέθοδοι διδασκαλίας, ενισχύονται οι δεξιότητες και βελτιώνεται η διακυβέρνηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στις γειτονικές χώρες της ΕΕ, καθώς και σε αναπτυσσόμενες ή αναδυόμενες οικονομίες σε άλλες χώρες. Τα 150 έργα που επιλέγονται κάθε χρόνο αξιοποιούν την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως παράγοντα ώθησης της ευρύτερης κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης και συνοφαινονται αποτελεσματικά με την πολιτική ανάπτυξης και συνεργασίας της ΕΕ.

³² Η χρηματοδότηση ορισμένων πρωτοβουλιών ενδέχεται να εξαρτάται από την έγκριση των βασικών πράξεων των αντίστοιχων προγραμμάτων και θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τους κανόνες τους.

αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη και τα εκπαιδευτικά τους οικοσυστήματα καθοδηγείται από στόχους σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να επικεντρώνεται στα επίπεδα των δεξιοτήτων και να επιφέρει αύξηση των ποσοστών φοίτησης και επιτυχίας. Στόχος της ανταλλαγής εμπειριών και της στήριξης από ομοτίμους σε επίπεδο ΕΕ είναι η παροχή γνώσεων όσον αφορά τη χάραξη πολιτικών στα κράτη μέλη. Ειδικότερα:

- Η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη στον **προσδιορισμό αποτελεσματικών μεταρρυθμίσεων πολιτικής** που να στηρίζουν τη βελτίωση των επιδόσεων όσον αφορά **βασικές δεξιότητες**. Αυτό θα αφορά ιδίως τα προγράμματα σπουδών και την αξιολόγηση, καθώς και την ικανότητα των ιδρυμάτων και του προσωπικού να καινοτομούν και να αναπτύσσουν τις δικές τους μαθησιακές προσεγγίσεις και περιβάλλοντα. Η Επιτροπή θα στηρίζει επίσης **τη συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών οργανώσεων ενδιαφερόμενων μερών, ενώσεων εκπαιδευτικών και παρόχων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών**, προκειμένου να συνεργαστούν και να υποβάλουν παρατηρήσεις για συστάσεις πολιτικής σχετικά με **καινοτόμες και πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις διδασκαλίας και μάθησης για βασικές δεξιότητες**. Όσον αφορά τη δράση σε εθνικό επίπεδο, μπορούν να αξιοποιηθούν και άλλες πηγές, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ή πόροι που είναι διαθέσιμοι στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- Η Επιτροπή σκοπεύει να συνοδεύσει το ενισχυμένο πρόγραμμα Erasmus επικαιροποιώντας το **πλαίσιο μαθησιακής κινητικότητας**. Θα δημιουργήσει τις συνθήκες έτσι ώστε περισσότεροι εκπαιδευόμενοι και εκπαιδευτικοί να μπορούν να υπερβούν τα εμπόδια και να επωφελούνται από ευκαιρίες κινητικότητας. Το αναθεωρημένο πλαίσιο θα αντιμετωπίσει μια τριπλή πρόκληση: i) εξασφάλιση ευκαιριών για πολύ μεγαλύτερο εύρος συμμετεχόντων, ii) πράσινη και ψηφιακή κινητικότητα, μεταξύ άλλων μέσω του συνδυασμού ανταλλαγών με διαδικτυακή και φυσική παρουσία, iii) ενθάρρυνση της ισορροπημένης κινητικότητας.
- Για να προαγάγουν την **πολυγλωσσία**, τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό, περιφερειακό και σχολικό επίπεδο καλούνται να εφαρμόσουν σε μεγαλύτερο βαθμό τη *σύσταση του Συμβουλίου του 2019 για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών*, μεταξύ άλλων στην ΕΕΚ. Μέσω της χρηματοδότησης του μελλοντικού προγράμματος Erasmus και των δραστηριοτήτων μάθησης από ομοτίμους, στόχος της Επιτροπής είναι να στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να προαγάγουν τα λεγόμενα «σχολεία που λαμβάνουν υπόψη τις γλώσσες», βελτιώνοντας εντέλει την επάρκεια στη γλώσσα του σχολείου μεταξύ των μαθητών που προέρχονται διάφορα περιβάλλοντα.³³ Σκοπός του προγράμματος Erasmus είναι να συνεχίσει να στηρίζει την ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων βάσει μιας προοπτικής διά βίου μάθησης, μέσω της παροχής ευκαιριών για περιόδους διδασκαλίας και μαθησιακής κινητικότητας στο εξωτερικό, αλλά και της στήριξης της περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα.
- Η προώθηση των **εγκάρσιων δεξιοτήτων**, όπως η κριτική σκέψη, η επιχειρηματικότητα, η δημιουργικότητα και η συμμετοχή των πολιτών στα

---

³³ Όπως περιγράφεται στη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών. ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 15.

κοινά, είναι καίριας σημασίας για τις επόμενες γενιές φοιτητών, ερευνητών και δημιουργών καινοτομίας για τη δημιουργία μιας ανθεκτικής κοινωνίας³⁴. Στόχος του μελλοντικού προγράμματος Erasmus είναι να παράσχει ένα ευρύ φάσμα ευκαιριών για τους εκπαιδευόμενους σε όλα τα επίπεδα, με στόχο την ανάπτυξη των εν λόγω δεξιοτήτων, ιδίως μέσω της παροχής ευκαιριών για τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να αναπτύξουν, σε συνεργασία με τα οικοσυστήματα γνώσης τους, πιο διεπιστημονικές προσεγγίσεις με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο και με βάση τις προκλήσεις. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία μπορούν να στηρίζουν δράσεις για την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

- Η Επιτροπή θα συσπειρώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη από τον τομέα της εκπαίδευσης και εκπροσώπους των κρατών μελών με στόχο την τόνωση της μάθησης από ομοτίμους και την ανάπτυξη **μιας ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση**. Στόχος της είναι να εργαστεί με σκοπό τη διεύρυνση και την ενίσχυση των **δράσεων Jean Monnet** φέρνοντάς τις πιο κοντά στα σχολεία, με στόχο την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, της βιωσιμότητας και των αξιών της ΕΕ³⁵.
- Για να δημιουργήσει δημοκρατικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα απαλλαγμένα από φαινόμενα εκφοβισμού, ρητορικής του μίσους και παραπληροφόρησης, η Επιτροπή σκοπεύει να συνεχίζει να στηρίζει τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω του προγράμματος Erasmus όσον αφορά την εφαρμογή της *σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2018, για την προώθηση των κοινών αξιών, της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς και της ευρωπαϊκής διάστασης της διδασκαλίας*.³⁶

3.2 Εκπαίδευση και κατάρτιση με λιγότερους αποκλεισμούς και μεγαλύτερη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου

Η Επιτροπή θα συγκαλέσει τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω ειδικών πλατφορμών για **αμοιβαία μάθηση και συνεργασία** ώστε να στηρίξει τη συλλογή δεδομένων ανά φύλο και την καινοτομία για χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ως προς τα φύλα εκπαίδευση, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες πολιτικής των κρατών μελών. Αυτό αναμένεται ότι θα συμβάλει ώστε οι εθνικές επενδύσεις και οι επενδύσεις σε επίπεδο ΕΕ να επικεντρωθούν στις ομάδες και τους τομείς όπου υπάρχει η μεγαλύτερη ανάγκη.

Για τη νέα περίοδο προγραμματισμού, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ένταξη, την ισότητα και την πολυμορφία στο πλαίσιο των **προγραμμάτων Erasmus και «Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»**. Θα διαμορφώσει μια πολύπλευρη προσέγγιση όσον αφορά την ενίσχυση της χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής στο πρόγραμμα, μεταξύ άλλων μέσω της εισαγωγής πιο ευέλικτων και προσβάσιμων μορφών· θα στηρίξει μέτρα για τη διευκόλυνση της προετοιμασίας και της στήριξης των συμμετεχόντων· καθώς και οικονομικά μέτρα για τη

---

³⁴ Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων προβλέπει δράσεις για την ενίσχυση της επικύρωσης των εγκάρσιων δεξιοτήτων.

³⁵ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013, Πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus» – COM(2018) 367 final

³⁶ ΕΕ C 195 της 7.6. 2018, σ. 1

στήριξη εκείνων που θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες όσον αφορά τη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Επιπλέον, οι ακόλουθες πρωτοβουλίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση της διάστασης χωρίς αποκλεισμούς της εκπαίδευσης:

- Η πρωτοβουλία «**Pathways to School Success**» (**Τρόποι σχολικής επιτυχίας**) θα βοηθήσει όλους τους μαθητές να αποκτήσουν ένα βασικό επίπεδο επάρκειας³⁷ σε βασικές δεξιότητες. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε ομάδες που διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο χαμηλών επιδόσεων και πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Με βάση τη σύσταση του Συμβουλίου του 2011 σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη ώστε να αναπτύξουν από κοινού **πολιτική καθοδήγηση σχετικά με τη μείωση του ποσοστού χαμηλών επιδόσεων και την αύξηση του ποσοστού ολοκλήρωσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**. Θα βασίζεται στους εξής τέσσερις πυλώνες: i) παρακολούθηση (η οποία καθιστά δυνατή την εποπτεία και την ανάληψη στοχευμένης δράσης), ii) πρόληψη (ιδίως για ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο), iii) έγκαιρη παρέμβαση (για μαθητές που αντιμετωπίζουν ήδη δυσκολίες) και iv) αντιστάθμιση (για εκείνους που έχουν ήδη ανεπαρκή αποτελέσματα και χρειάζονται μια δεύτερη ευκαιρία).³⁸ Η Επιτροπή θα κινητοποιήσει επίσης το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο. Θα παρέχει προσαρμοσμένη υποστήριξη πολιτικής στα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προσπαθειών τους για αύξηση των επιπέδων ικανοτήτων, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην αποσύνδεση του μορφωτικού επιπέδου από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Η πρωτοβουλία θα συμβάλει στην αποτροπή της ανεργίας των νέων και η Επιτροπή θα εξασφαλίσει στενό συντονισμό με τις δράσεις που προβλέπονται στην πρόσφατη πρόταση για ένα ενισχυμένο πρόγραμμα εγγυήσεων για τη νεολαία³⁹.
- Η Επιτροπή θα συγκαλέσει μια ομάδα εμπειρογνομόνων με στόχο την κατάρτιση προτάσεων σχετικά με στρατηγικές για τη δημιουργία **υποστηρικτικών περιβαλλόντων μάθησης για ομάδες που διατρέχουν κίνδυνο χαμηλών επιδόσεων**⁴⁰, καθώς και για την προαγωγή της ευημερίας στο σχολείο. Αυτές οι προτάσεις θα περιλαμβάνουν την αντιμετώπιση: προκλήσεων που αφορούν το φύλο, όπως στερεοτύπων με βάση το φύλο στην εκπαίδευση και στη σταδιοδρομία στον τομέα της εκπαίδευσης, καθώς και του ζητήματος των χαμηλών επιδόσεων των

---

³⁷ Το βασικό επίπεδο επάρκειας αντιστοιχεί στο Επίπεδο 2 στην έρευνα PISA του ΟΟΣΑ, η οποία ορίζει τα επίπεδα επάρκειας σε μια κλίμακα 6 σημείων. Η επάρκεια Επιπέδου 2 στην ανάγνωση αντιστοιχεί σε επίπεδο στο οποίο «οι αναγνώστες αρχίζουν να δείχνουν τις ικανότητες που θα τους επιτρέπουν να συμμετέχουν κατά τρόπο αποτελεσματικό και παραγωγικό στη ζωή ως δια βίου φοιτητές, εργαζόμενοι και πολίτες». Οι μαθητές που παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις στο πλαίσιο της έρευνας PISA είναι εκείνοι που δεν καταφέρνουν να φτάσουν στο Επίπεδο 2, το οποίο είναι το ελάχιστο επίπεδο επάρκειας που απαιτείται για την επιτυχή συμμετοχή στην κοινωνία. Οι στόχοι της ΕΕ όσον αφορά τις χαμηλές επιδόσεις σε βασικές δεξιότητες και τις χαμηλές επιδόσεις στην ψηφιακή ικανότητα καθορίζονται από τη σχέση μεταξύ των εννοιών του βασικού επιπέδου και των χαμηλών επιδόσεων.

³⁸ Σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (EE C 191 της 1.7.2011, σ. 1).

³⁹ Πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για μια γέφυρα προς την απασχόληση – ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία [COM(2020)277 final].

⁴⁰ Η Επιτροπή θα συνεχίσει την περαιτέρω ανάπτυξη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών για μειονεκτούσες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, των μεταναστών και των προσφύγων.

αγοριών και του εκφοβισμού και της σεξουαλικής παρενόχλησης. Όσον αφορά τα δύο τελευταία, οι γυναίκες και τα κορίτσια θα πρέπει επίσης να υποστηριχθούν ώστε να αναπτύξουν αυτοάμυνα κατά της διαδικτυακής βίας. Όσον αφορά τη δράση σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη μπορούν να επωφεληθούν από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ή τους πόρους που είναι διαθέσιμοι στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

- Δεδομένου ότι η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα αποτελεί σημαντικό καθοριστικό παράγοντα της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων σε μεταγενέστερο στάδιο, η Επιτροπή θα στηρίζει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του ευρωπαϊκού πλαισίου ποιότητας για συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας.⁴¹ Για την καλύτερη προετοιμασία των παιδιών ώστε να επιτυγχάνουν στην εκπαιδευτική αρένα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, το 2021, η Επιτροπή θα καταστήσει διαθέσιμο ένα κιτ εργαλείων, βασιζόμενη στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τις παρατηρήσεις εμπειρογνομόνων και ενδιαφερόμενων μερών, για την χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, καθώς και μια επισκόπηση των βασικών ικανοτήτων του προσωπικού σε αυτόν τον τομέα. Η Επιτροπή εργάζεται επίσης για τη θέσπιση εγγύησης για τα παιδιά.
- Για να ενισχύσει την χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή και την ποιότητα των συστημάτων ΕΕΚ, όπως ανακοινώθηκε στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων, η Επιτροπή σκοπεύει να στηρίξει την ίδρυση **50 κέντρων επαγγελματικής αριστείας με χρηματοδότηση του προγράμματος Erasmus**. Τα κέντρα επαγγελματικής αριστείας θα εξελιχθούν σε σημεία αναφοράς τόσο για την αρχική κατάρτιση των νέων όσο και για τη συνεχή αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των ενηλίκων.
- Τα συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ΕΕΚ πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να ενισχύσουν τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν στη στήριξη της διά βίου μάθησης και την προσέγγιση μιας πιο ποικιλόμορφης κοινότητας μαθητών. Αυτό απαιτεί ριζική αλλαγή της νοοτροπίας και της δομής. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για την επίτευξη αυτού του στόχου και σκοπεύει να παράσχει στήριξη μέσω του προγράμματος Erasmus, καθώς και άλλων ταμείων και μέσων της ΕΕ. Επιπλέον, όπως προβλέπεται στο θεματολόγιο δεξιοτήτων, η Επιτροπή θα εργαστεί με σκοπό τη διαμόρφωση μιας **ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα μικροδιαπιστευτήρια**, ώστε να συμβάλει στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης και την ενίσχυση του ρόλου των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη διά βίου μάθηση μέσω της παροχής ευκαιριών για πιο ευέλικτη μάθηση και μάθηση κατά ενότητες. Δεν είναι χρήσιμα μόνο για τους επαγγελματίες, αλλά μπορούν επίσης να συμπληρώνουν το πρόγραμμα σπουδών για τους φοιτητές σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο. Όλο και περισσότεροι ενήλικες, με ή χωρίς πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα χρειάζεται να επανειδικευτούν και να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους μέσω εναλλακτικών πιο ευέλικτων σε σχέση με ένα πλήρες πτυχίο, ώστε να καλύπτεται το χάσμα μεταξύ των μαθησιακών αποτελεσμάτων των αρχικών τυπικών τους τίτλων και των αναγκών σε αναδυόμενες

---

⁴¹ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας (ΕΕ C 189 της 5.6.2019, σ. 4)

δεξιότητες στην αγορά εργασίας. Η ανάγκη για πιο ευέλικτους τρόπους μάθησης με λιγότερους αποκλεισμούς έχει αυξηθεί καθώς ο πληθυσμός φοιτητών γίνεται πιο ποικιλόμορφος και οι μαθησιακές ανάγκες πιο δυναμικές. Παρότι όλο και περισσότερα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, καταβάλλουν προσπάθειες για την ανάπτυξη αυτών των μικροδιαπιστευτηρίων, δεν υφίσταται ένας κοινός ορισμός και μια κοινή προσέγγιση για την επικύρωση και την αναγνώρισή τους. Σε αυτό το πλαίσιο, όπως ανακοινώθηκε στο θεματολόγιο δεξιοτήτων, η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει πρόταση για **σύσταση του Συμβουλίου το 2021**. Σκοπός αυτής της πρότασης θα είναι οι ευρωπαϊκές δράσεις να στηρίζουν την ανάπτυξη εμπιστοσύνης στα μικροδιαπιστευτήρια σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και να προβλεφθούν όλες οι απαραίτητες ενέργειες έως το 2025 για την ευρύτερη χρήση, τη δυνατότητα μεταφοράς και την αναγνώρισή τους.

- **Η μη τυπική μάθηση, συμπεριλαμβανομένου του εθελοντισμού**, συμβάλλει στην απόκτηση δεξιοτήτων ζωής και ικανοτήτων ζωής, καθώς και επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Αυτές οι δεξιότητες και ικανότητες πρέπει να προάγονται, να εκτιμώνται και να αναγνωρίζονται πλήρως⁴². Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης έχει ενσωματώσει πλήρως την αξία της μάθησης και την αναγνώρισή της στους στόχους και τις διαδικασίες του. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται εμπόδια στη διασυνοριακή κινητικότητα στον τομέα του εθελοντισμού, συμπεριλαμβανομένης της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων μεταξύ των εργοδοτών. Με βάση την αναθεώρηση της υφιστάμενης σύστασης του Συμβουλίου του 2008 σχετικά με την κινητικότητα των νέων εθελοντών⁴³, η Επιτροπή θα παράσχει επικαιροποιημένη πολιτική καθοδήγηση το 2021 για την αντιμετώπιση των νομικών, οικονομικών και διοικητικών φραγμών που εξακολουθούν να στέκονται εμπόδιο στον εθελοντισμό και την αλληλεγγύη σε διασυνοριακό επίπεδο. Θα συμβάλει στην περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής χωρίς αποκλεισμούς, της ποιότητας και της αναγνώρισης των διασυνοριακών εμπειριών στο πλαίσιο του μελλοντικού προγράμματος «Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης».
- Οι κυβερνήσεις, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα πρέπει να προαγάγουν **την ισότητα των φύλων** σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της εξασφάλισης πρόσβασης σε ποιοτική πρόσβαση για τα αγόρια και τα κορίτσια, τις γυναίκες και τους άνδρες, καλύπτοντας όλο το φάσμα ταυτοτήτων.
- Οι κυβερνήσεις, σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα πρέπει να προαγάγουν την χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση σύμφωνα με τις δεσμεύσεις των κρατών μελών και της ΕΕ για την εφαρμογή της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.
- Η Επιτροπή σκοπεύει να συμβάλει στην ενίσχυση της έρευνας, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης από το πρόγραμμα «**Ορίζων Ευρώπη**», διερευνώντας τον ρόλο του **φύλου στην πολιτική για την εκπαίδευση και την κατάρτιση**, καθώς και τη σχέση μεταξύ φύλου, εκπαίδευσης και κοινωνικής και οικονομικής επιτυχίας.

---

⁴² Πρβλ. σύσταση του Συμβουλίου του 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης (2012/C 398/01) και την πρόσφατη αξιολόγησή της [SWD(2020)121].

⁴³ Σύσταση του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την κινητικότητα των νέων εθελοντών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ C 319 της 13.12.2008, σ. 8)

- Ειδικές ενότητες στο πλαίσιο των Ακαδημιών Εκπαιδευτικών θα συμβάλουν στην εύρεση λύσεων για την αποτελεσματική **προαγωγή της διδασκαλίας στο πλαίσιο της οποίας συνεκτιμάται η διάσταση του φύλου στα σχολεία.**
- Ένα νέο **θεματολόγιο για τον μετασχηματισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** θα προαγάγει την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων στον ακαδημαϊκό χώρο και την επιλογή αντικειμένου σπουδών, καθώς και την ενσωμάτωση της διάστασης της ισότητας των φύλων στα προγράμματα σπουδών από τα πανεπιστήμια. Οι δράσεις στο πλαίσιο του νέου θεματολογίου θα αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες σε θέσεις λήψης αποφάσεων στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- Η Επιτροπή θα προτείνει ειδικές ροές εργασίας όσον αφορά το ευνοϊκό πλαίσιο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, με στόχο την ανάπτυξη **πολιτικής καθοδήγησης σχετικά με την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.** Αυτή η καθοδήγηση θα περιλαμβάνει οδηγίες σχετικά με τον τρόπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών διαδικασιών που να συνεκτιμούν τη διάσταση του φύλου. Οι εργασίες της Επιτροπής για στοιχεία, μελέτες και αναλύσεις προς υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα καλύπτουν τη διάσταση του φύλου.

3.3 Στήριξη της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και μέσω αυτών

Προκειμένου να επιτευχθεί η διττή μετάβαση, η Επιτροπή συνιστά να δοθεί προτεραιότητα σε δράσεις που βοηθούν τα άτομα να αποκτήσουν γνώσεις, ικανότητες, αξίες και στάσεις τις οποίες χρειάζονται για να ζουν, να αναπτύξουν και να στηρίζουν μια βιώσιμη και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων κοινωνία και οικονομία. Τα προγράμματα χρηματοδότησης που στηρίζουν την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, όπως ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην εκπλήρωση των κύριων στόχων τους. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εξετάσουν προσεκτικά τις δυνατότητες και να υποβάλουν κατάλληλες προτάσεις. Ομοίως, η πρακτική ψηφιακή εμπειρία στην εκπαίδευση και την κατάρτιση για όλους θα βοηθήσει τα άτομα να συνεισφέρουν και να εξελίσσονται σε μια υπερσυνδεδεμένη κοινωνία.

- Η Επιτροπή θα δρομολογήσει έως το τέλος του 2020 μια **Συμμαχία Εκπαίδευσης για το Κλίμα** ώστε να κινητοποιήσει εμπειρογνώσια, να παράσχει πόρους για δικτύωση και να στηρίξει δημιουργικές προσεγγίσεις με εκπαιδευτικούς, μαθητές και φοιτητές. Σε συνέργεια με το ευρωπαϊκό σύμφωνο για το κλίμα, θα αποτελεί σύνδεσμο μεταξύ πρωτοβουλιών από τη βάση προς την κορυφή και της δράσης σε επίπεδο ΕΕ, στηρίζοντας την υλοποίηση δεσμεύσεων και συγκεκριμένων δράσεων για την αλλαγή της συμπεριφοράς ως προς τη βιωσιμότητα σε ολόκληρη την ΕΕ.
- Προκειμένου να συμβάλει στην ενσωμάτωση της πράσινης μετάβασης και της βιωσιμότητας στο σχολείο, την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, η Επιτροπή θα προτείνει **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την εκπαίδευση για την περιβαλλοντική βιωσιμότητα** το 2021. Θα παράσχει καθοδήγηση για τα σχολεία, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τον τρόπο συνεργασίας και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την εκπαίδευση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Η Επιτροπή θα προτείνει επίσης ένα **ευρωπαϊκό πλαίσιο ικανοτήτων** ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη και την αξιολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των

στάσεων όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και τη βιώσιμη ανάπτυξη, το οποίο θα μπορούσε να συνδεθεί με τη σύσταση του Συμβουλίου.

- Η Επιτροπή θα προαγάγει τον **οικολογικό προσανατολισμό των υποδομών εκπαίδευσης**. Οι υποδομές εκπαίδευσης αντιπροσωπεύουν κατά μέσο όρο το 8 % των δαπανών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στις χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, τα περισσότερα σχολεία και πολλά πανεπιστημιακά κτίρια δεν είναι εξοπλισμένα για να ανταποκριθούν στη ζήτηση για νέες ικανότητες και παιδαγωγικές ή δεν πληρούν τα σημερινά ενεργειακά πρότυπα και υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες βελτίωσης των πράσινων περιοχών στις σχολικές εγκαταστάσεις ώστε να ενθαρρυνθούν η αλληλεπίδραση και η μάθηση. Η Επιτροπή σκοπεύει να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος InvestEU,⁴⁴ ώστε να διευκολύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν όλες τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης της ανάπτυξης τόσο ψηφιακών όσο και φυσικών υποδομών για σκοπούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και να αναπτύξουν τις ικανότητες που απαιτούνται προκειμένου να επωφεληθούν από αυτές.
- Στόχος της πρωτοβουλίας **«Researchers at Schools» (Ερευνητές στα σχολεία)** είναι να φέρει σε επαφή την επιστήμη με το σχολείο, παρέχοντας σε νέους ερευνητές, που λαμβάνουν στήριξη από τις δράσεις Marie Skłodowska-Curie, τη δυνατότητα να συνομιλήσουν με εκπαιδευτικούς και μαθητές σχετικά με την κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ψηφιοποίηση, την υγεία και άλλα ζητήματα που καλύπτονται από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.
- Για να αντιμετωπίσει την έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων⁴⁵ βάσει μιας προοπτικής διά βίου μάθησης και να ενισχύει την ψηφιακή ικανότητα και την ανθεκτικότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρώπης, η Επιτροπή προτείνει σήμερα μια νέα ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ψηφιακή μάθηση και εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο του νέου **σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση**. Περιλαμβάνει φιλόδοξες δράσεις για την αντιμετώπιση δύο στρατηγικών προτεραιοτήτων: προώθηση της ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού οικοσυστήματος ψηφιακής εκπαίδευσης και ενίσχυση των ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.⁴⁶
- Το προσεχές **πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»** προβλέπει τη χορήγηση χρηματοδότησης για προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες σε τομείς όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, η πληροφορική υψηλών επιδόσεων, για

---

⁴⁴ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος InvestEU [COM(2018) 439 final]

⁴⁵ Η ψηφιοποίηση είναι μια επανάσταση όσον αφορά τον τρόπο που ζούμε, διδάσκουμε, μαθαίνουμε, εργαζόμαστε και επικοινωνούμε. Στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, η εκπαίδευση και η κατάρτιση πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στα νέα ψηφιακά δεδομένα ώστε να επωφεληθούν στο έπακρο από τις νέες τεχνολογίες και μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης. Παράλληλα, τα εκπαιδευτικά συστήματα της Ευρώπης θα διαδραματίσουν κρίσιμη σημασία ρόλο στον μετριασμό των κινδύνων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και η τεχνητή νοημοσύνη. Το 2019, το 56 % του πληθυσμού ηλικίας 16-74 ετών της ΕΕ ανέφερε ότι διέθετε τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες, γεγονός που σημαίνει ότι περίπου το ήμισυ του πληθυσμού δεν διέθετε τις δεξιότητες που απαιτούνται για την πλειονότητα των θέσεων εργασίας σήμερα.

⁴⁶ Ένα παράδειγμα είναι η στήριξη που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς από το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ ευρωπαϊκό δίκτυο [κέντρων για την ασφαλέστερη χρήση του διαδικτύου](#) στα κράτη μέλη και από τη διαδικτυακή πύλη [betterinternetforkids.eu](#) της ΕΕ με εκπαιδευτικούς πόρους για την προστασία και την ενδυνάμωση των ανηλίκων στο διαδίκτυο.

την αντιμετώπιση της ανάγκης των κρατών μελών για εμπειρογνώμονες στον ψηφιακό τομέα.

- Σε συνεργασία με το **Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT)** και τις Κοινότητες Γνώσης και Καινοτομίας (ΚΓΚ) του, καθώς και με άλλα μέρη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», επέκταση των εργαστηρίων για τις ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες (40 000 φοιτητές) στον ψηφιακό τομέα και διοργάνωση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης σύντομης διάρκειας για σπουδάστριες σε τομείς που σχετίζονται με τις θετικές επιστήμες, την τεχνολογία, τη μηχανική και τα μαθηματικά (ETMM) σε διάφορους οικονομικούς τομείς.
- Σύμφωνα με τις προτάσεις, τα **μελλοντικά προγράμματα Erasmus και «Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης»** θα έχουν πιο οικολογικό προσανατολισμό και θα είναι πιο ψηφιακά. Η εικονική και μικτή κινητικότητα θα μπορούσε να συμπληρώνει τη φυσική κινητικότητα. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε θέματα που αφορούν τον οικολογικό προσανατολισμό και τον ψηφιακό τομέα στο πλαίσιο έργων συνεργασίας λόγω του μακρόπνοου και στρατηγικού χαρακτήρα τους. Τα προγράμματα θα εξορθολογίσουν την ψηφιακή διάσταση στο πλαίσιο των δράσεων κινητικότητας και συνεργασίας και αποσκοπούν στη στήριξη φιλικών προς το κλίμα μέσων συνεργασίας και υλοποίησης έργων. Περαιτέρω πρωτοβουλίες, όπως η παροχή κινήτρων για φυσική κινητικότητα απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές, θα συμπληρώσουν τα μέτρα.

3.4 Ενίσχυση της ικανότητας και των κινήτρων για το επάγγελμα του εκπαιδευτικού

Οι εθνικοί φορείς χάραξης πολιτικής και εμπειρογνώμονες επισήμαναν τις δυνατότητες για συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ για την ενίσχυση του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού. Υπό αυτό το πρίσμα, η Επιτροπή θα δρομολογήσει σειρά πρωτοβουλιών για την καλύτερη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων και των επιλογών σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και των επικεφαλής σχολικής εκπαίδευσης, καθώς και για την αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού. Αυτές οι πρωτοβουλίες θα συμβάλουν στη βελτίωση των ευκαιριών επαγγελματικής εξέλιξης και την αναγνώριση της ανάπτυξης ικανοτήτων του εκάστοτε ατόμου που επιτυγχάνεται σε διάφορα περιβάλλοντα. Θα προαγάγουν τη διαφοροποίηση των ευκαιριών σταδιοδρομίας για τους εκπαιδευτικούς, τους εκπαιδευτές και τους επικεφαλής σχολείων και θα ευνοήσουν την προσωπική ανάπτυξη, την ανάπτυξη των σχολείων και την ανάπτυξη των συστημάτων. Επιπλέον, θα βελτιώσουν την ποιότητα και τη συχνότητα μαθησιακής κινητικότητας των εκπαιδευτικών και θα ενσωματώσουν την κινητικότητα ως αναπόσπαστο μέρος της αρχικής και συνεχούς εκπαίδευσης. Επιπλέον, αυτές οι πρωτοβουλίες θα ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, των παρόχων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και της εκπαίδευσης εκπαιδευτικών βάσει έρευνας. Τελευταίο αλλά πολύ σημαντικό, αυτές οι πρωτοβουλίες θα αναδείξουν τη δύναμη συσπείρωσης των εκπαιδευτικών να μοιράζονται τις δικές τους εμπειρίες και να προσεγγίζουν την κοινωνία, ώστε η φωνή τους να εισακουστεί καλύτερα. Για να επιτύχει αυτούς τους στόχους:

- Η Επιτροπή σκοπεύει να ιδρύσει **Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus** στο πλαίσιο του νέου προγράμματος Erasmus το 2021 ώστε να δημιουργήσει δίκτυα ιδρυμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και ενώσεις εκπαιδευτικών. Με την πάροδο του χρόνου, οι ακαδημίες θα δημιουργήσουν κοινότητες πρακτικής, ιδίως για την αρχική εκπαίδευση εκπαιδευτικών και τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη, με στόχο την επικαιροποίηση των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και τη στήριξη της καινοτομίας στην πρακτική των εκπαιδευτικών.

Αυτά τα δίκτυα θα παρέχουν στους εκπαιδευτικούς και τους φοιτητές ευκαιρίες μάθησης για παιδαγωγικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Ειδικές ενότητες θα καλύπτουν θέματα όπως η συμμετοχή στον διάλογο με την κοινωνία, η εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη ή η διδασκαλία σε πολυγλωσσικές τάξεις. Οι Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus θα αξιοποιήσουν διαρθρωμένες εταιρικές σχέσεις και κοινά προγράμματα μεταξύ ιδρυμάτων και άλλων παρόχων εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και ενώσεων εκπαιδευτικών, με την κατάρτιση και τη μάθηση σε διασυνοριακό επίπεδο να αποτελούν συχνό φαινόμενο. Έως το 2025 θα πρέπει να ιδρυθούν 25 Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus.

- Η Επιτροπή θα αναπτύξει **καθοδήγηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την ανάπτυξη εθνικών πλαισίων για την επαγγελματική σταδιοδρομία κατά την περίοδο 2021-2022**, στηρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των επαγγελματιών σχολικής εκπαίδευσης. Αυτό θα πραγματοποιηθεί μέσω αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των χωρών καθώς θα προσαρμόζονται και θα θέτουν σε εφαρμογή την έννοια ενός συνεκτικού πλαισίου για την επαγγελματική σταδιοδρομία στη σχολική εκπαίδευση.⁴⁷
- Στο πλαίσιο των εργασιών της για ένα μελλοντικό πλαίσιο κινητικότητας και σε συντονισμό με τις Ακαδημίες Εκπαιδευτικών Erasmus, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη θέσπιση ενός **πλαισίου πολιτικής για την αύξηση της συχνότητας και της ποιότητας της μαθησιακής κινητικότητας των εκπαιδευτικών** στην Ευρώπη με βάση τις πρακτικές ανάγκες κινητικότητάς τους.
- Έως το 2021, η Επιτροπή θα θεσπίσει **ευρωπαϊκό βραβείο καινοτόμου διδασκαλίας** προς αναγνώριση του έργου των εκπαιδευτικών (και των σχολείων τους) που συνεισφέρουν υποδειγματικά στο επάγγελμα. Αυτή η πρωτοβουλία θα βασίζεται σε ορθές πρακτικές, όπως το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών, το βραβείο Jan Amos Comenius, καθώς και τα εθνικά και ευρωπαϊκά βραβεία eTwinning.

3.5 Ενίσχυση των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη βρίσκονται στο επίκεντρο τόσο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης όσο και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και βρίσκονται σε ιδιαίτερα πλεονεκτική θέση για τη διασύνδεσή τους. Για να εξασφαλίσει ολοκληρωμένες συνέργειες μεταξύ τους, η Επιτροπή δεσμεύεται να στηρίζει τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης **όσον αφορά τη δημιουργία ενός πλαισίου πολιτικής που θα καθιστά δυνατή την απρόσκοπτη και φιλόδοξη διακρατική συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** στην Ευρώπη. Αυτό θα βασιστεί στις εμπειρίες των συμμαχιών ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που έχουν επιλεγεί στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και λαμβάνουν επίσης στήριξη από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Στόχος είναι η παροχή κινήτρων σε περισσότερα από 5 000 ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης σε ολόκληρη την Ευρώπη ώστε να προσαρμοστούν στις συνθήκες που θα διαμορφωθούν

---

⁴⁷ Όπως αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της EK 2020 – «A framework for teacher and school leader careers» of European Commission (2020) Supporting teacher and school leader careers: a policy guide». Διατίθεται στη διεύθυνση <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6e4c89eb-7a0b-11ea-b75f-01aa75ed71a1/language-en>

μετά την πανδημία Covid-19 και να προσφέρουν κατάρτιση στις μελλοντικές γενιές όσον αφορά τη συνδημιουργία γνώσης σε διασυνοριακό επίπεδο, σε διάφορα επιστημονικά πεδία και πολιτισμούς, για μια ανθεκτική, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη κοινωνία. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα κράτη μέλη ώστε να αναπτύξουν από κοινού κίνητρα με στόχο την επιτάχυνση του μετασχηματισμού των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη βάσει μιας ανοικτής και χωρίς αποκλεισμούς προσέγγισης.

Αυτός ο μετασχηματισμός θα επικεντρωθεί στη **συνδεσιμότητα** μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και με τα περιβάλλοντα οικοσυστημάτων τους και την κοινωνία, ώστε να καλύπτονται και οι τέσσερις αποστολές των πανεπιστημίων: εκπαίδευση και έρευνα, δημιουργία των συνθηκών για καινοτομία και προσφορά υπηρεσιών στην κοινωνία. Η **συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς** θα αποτελεί επίσης βασικό στόχο για την εξασφάλιση προσβάσιμων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ανοικτών σε ένα ποικιλόμορφο φάσμα φοιτητών και ερευνητών, τα οποία θα προσφέρουν περισσότερες ευκαιρίες για διά βίου μάθηση. Τρίτον, στο πλαίσιο του μετασχηματισμού θα αντιμετωπιστεί το ζήτημα της **ψηφιακής και πράσινης ετοιμότητας και ανθεκτικότητας** με στόχο τη στήριξη των πανεπιστημίων στις προσπάθειές τους να αναπτύξουν και να ενισχύουν την ψηφιακή και πράσινη ικανότητα, καθώς και ψηφιακά εργαλεία. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση, θα αντιμετωπίσει τις ανάγκες των φοιτητών, του προσωπικού και των ερευνητών σε ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες. Καθώς η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι καίριας σημασίας για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, στο πλαίσιο του μετασχηματισμού θα στηριχθεί η ενσωμάτωση της μάθησης και της κατάρτισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλα τα επιστημονικά πεδία και τα επίπεδα μέσω μιας διεπιστημονικής προσέγγισης με βάση τις προκλήσεις, κρίσιμης σημασίας συνιστώσα της οποίας θα είναι η **καινοτομία**. Πέραν της καινοτομίας που συνδέεται με την έρευνα, είναι εξίσου σημαντικό να εξασφαλιστεί καινοτομία στη μάθηση και τη διδασκαλία με επίκεντρο τον φοιτητή, καθώς και πιο ευέλικτες επιλογές μάθησης, επιλογές μάθησης κατά ενότητες και πιο ευέλικτες επιλογές επαγγελματικής σταδιοδρομίας. Οι δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» θα στηρίζουν τη συνεργασία μεταξύ του ακαδημαϊκού χώρου, της έρευνας και των επιχειρήσεων σε συγκεκριμένους ψηφιακούς τομείς, με στόχο την ενίσχυση αυτών των οικοσυστημάτων για την προσέλκυση, την κατάρτιση και την εκ νέου κατάρτιση ταλέντων.

Προς αυτόν τον σκοπό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει κατά το τρέχον έτος μια διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση, την οποία θα συμπληρώσουν στοχευμένες εκδηλώσεις διαβούλευσης. Αυτό θα σηματοδοτήσει την έναρξη της συνδημιουργίας ενός **θεματολογίου μετασχηματισμού για την τριτοβάθμια εκπαίδευση** έως το τέλος του 2021.

Οι ακόλουθες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες θα στηρίζουν την υλοποίηση αυτού του θεματολογίου μετασχηματισμού:

- Ο στόχος της Επιτροπής είναι να εμπλακεί στην **πλήρη ανάπτυξη της πρωτοβουλίας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια** στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus σε συνέργεια με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», καθώς και άλλα μέσα της ΕΕ. Με βάση το αποτέλεσμα των εμπειριών που θα αποκομίσουν οι συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων που ξεκίνησαν το 2019 και το 2020, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και τον τομέα της τριτοβάθμιας

εκπαίδευσης ώστε να βελτιστοποιήσει το όραμα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων και **αντιμετωπίσει συγκεκριμένα εμπόδια** που συναντώνται, ώστε να παράσχει στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει τις υψηλές φιλοδοξίες του.

- Με τη στήριξη της συμμαχίας της ΕΕ για τους τομείς ETMM,⁴⁸ η Επιτροπή θα συμβάλει στην προώθηση της ανάπτυξης νέων προγραμμάτων σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη μηχανική και την ΤΠΕ με βάση την προσέγγιση STEAM⁴⁹. Σύμφωνα με τις δράσεις που ανακοινώθηκαν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού θεματολογίου δεξιοτήτων, θα διερευνήσει τρόπους και μέσα ώστε οι τομείς ETMM να καταστούν πιο ελκυστικοί για τις γυναίκες. Αυτό θα συμβάλει τόσο στη βελτίωση της ισορροπίας μεταξύ των φοιτητών και των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού ως προς το φύλο όσο και στη διεύρυνση του φάσματος δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε αυτόν τον άκρως αναγκαίο τομέα.
- Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θα εξετάσει επίσης από κοινού με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη την ανάπτυξη ενός **ευρωπαϊκού πτυχίου**, το οποίο θα μπορούσε να παράσχει ένα πλαίσιο για τη διευκόλυνση της παροχής κοινών πτυχίων στο πλαίσιο συμμαχιών πανεπιστημίων, όπως τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Αυτό το ευρωπαϊκό πτυχίο είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο που θα παρέχει στους φοιτητές όλων των επιπέδων και όλων των επιστημονικών πεδίων να επιλέγουν το αντικείμενο, τον τόπο και τον χρόνο σπουδών μεταξύ των μελών μιας διακρατικής συμμαχίας πανεπιστημίων, βάσει ορθής παιδαγωγικής καθοδήγησης.
- Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να διευκολύνουν την πιο αποτελεσματική παροχή κοινών προγραμμάτων κατά ενότητες. Πέραν των τυπικών απαιτήσεων για τους τίτλους σπουδών που εκδίδονται, αυτό αφορά επίσης την πιστοποίηση και τη διασφάλιση ποιότητας. Από την πλευρά της, η Επιτροπή θα ενισχύσει την αναγκαία εφαρμογή των απαραίτητων εργαλείων διαφάνειας σε συνεργασία με τα εθνικά κέντρα πληροφοριών για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργανισμούς διασφάλισης ποιότητας και άλλα σημαντικά ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτές οι εργασίες θα βασιστούν σε επιτυχή έργα Erasmus+ όπως η βάση δεδομένων εξωτερικών εκθέσεων διασφάλισης ποιότητας, τη χρήση και τη προώθηση του ψηφιακού παραρτήματος διπλώματος, τη δημιουργία των διαδικτυακών καταλόγων κύκλων μαθημάτων και βάσεων δεδομένων προγραμμάτων σπουδών, καθώς και στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, όπως η τεχνολογία «blockchain», για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της αυτόματης αναγνώρισης για περαιτέρω μάθηση. Ένα πραγματικό ευρωπαϊκό σύστημα αναγνώρισης και διασφάλισης ποιότητας θα εξασφαλίζει ότι η διασφάλιση ποιότητας από εξωτερικούς οργανισμούς εγγυάται την αυτονομία των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, διατηρώντας παράλληλα την εμπιστοσύνη των πολιτών στην αυτόματη αναγνώριση για περαιτέρω μάθηση εντός και μεταξύ των κρατών μελών. Για αυτόν τον σκοπό, η Επιτροπή θα **επανεξετάσει τη σύσταση του Συμβουλίου και του**

---

⁴⁸ Η συμμαχία της ΕΕ για τους τομείς ETMM είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο που στηρίζεται από το πρόγραμμα Erasmus, στο πλαίσιο της οποίας καταβάλλονται προσπάθειες για την ανάπτυξη καλύτερων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στους τομείς ETMM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά) στην Ευρώπη.

⁴⁹ Βλ. έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Κοινοβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας⁵⁰ σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης⁵¹.

- Σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η Επιτροπή θα εξετάσει την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα κατάρτισης **νομικού καταστατικού για τις συμμαχίες πανεπιστημίων** όπως τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια. Οι δράσεις για τη διευκόλυνση αυτής της βαθύτερης και βιώσιμης συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από διάφορα κράτη μέλη μπορούν να συνεχιστούν μετά το 2023, εφόσον αυτό δικαιολογείται. Οι πιθανές δράσεις μπορούν να περιλαμβάνουν λύσεις για διασυνοριακή συνεργασία που σχετίζονται με χρηματοδότηση, πιστοποίηση, διασφάλιση της ποιότητας, σχέσεις φοιτητών και εργοδοτών και διαχείριση υποδομών. Το ενδεχόμενο χρήσης υφιστάμενων εθνικών και ευρωπαϊκών καταστατικών, όπως οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας, θα εξεταστεί διεξοδικά ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο θα μπορούσαν να είναι κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό με προσαρμογές ή κατά πόσο θα χρειαζόνταν άλλες λύσεις.
- **Η πρωτοβουλία «European Student Card» (ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα)**, η οποία προσδιορίζεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017 ως μία από τις βασικές δράσεις για την περαιτέρω «*προώθηση της κινητικότητας και της συμμετοχής των φοιτητών σε εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες*», είναι ένα σημαντικό βήμα προς την επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και τη διευκόλυνση της μετακίνησης των φοιτητών ανά την Ευρώπη στον μέγιστο δυνατό βαθμό. Μέσω των δύο βασικών συνιστωσών της, την εφαρμογή Erasmus+ για κινητές συσκευές και την ψηφιοποίηση της κινητικότητας των φοιτητών, η πρωτοβουλία συνιστά πραγματική επανάσταση όσον αφορά την απλούστευση του τρόπου διαχείρισης της κινητικότητας των φοιτητών από τα πανεπιστήμια. Μέσω της δημιουργίας μιας ψηφιακής, ενιαίας υπηρεσίας μίας στάσης μέσω της **εφαρμογής Erasmus+ για κινητές συσκευές**, οι φοιτητές θα έχουν εύκολη και ασφαλή πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες και τις υπηρεσίες που χρειάζονται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την κινητικότητά τους στο εξωτερικό.⁵² Θα μπορούν να υποβάλλουν αίτηση για κινητικότητα, να επιλέγουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν, να λαμβάνουν αυτόματη αναγνώριση διδακτικών μονάδων που έχουν αποκτήσει στο εξωτερικό, να έχουν ταχύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες όπως η βιβλιοθήκη, οι μεταφορές και η διαμονή, καθώς και να έχουν εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με εκδηλώσεις και δραστηριότητες που διοργανώνονται από την τοπική ένωση φοιτητών ή τοπικά παραρτήματα πανευρωπαϊκών οργανώσεων φοιτητών. Συμβάλλοντας στους στόχους της πρωτοβουλίας «European Student Card» (Ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα)⁵³, ένα πλαίσιο για την αξιόπιστη ανταλλαγή

⁵⁰ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2006, για περαιτέρω ευρωπαϊκή συνεργασία με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (EE L 64 της 4.3.2006, σ. 60)

⁵¹ Πλαίσια επαγγελματικών προσόντων, συστήματα διδακτικών μονάδων, εργαλεία διασφάλισης της ποιότητας που παρέχουν τη δυνατότητα κατανόησης και σύγκρισης των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των επαγγελματικών προσόντων των εκπαιδευομένων.

⁵² Ως αποτέλεσμα της επιτυχούς πιλοτικής φάσης που ξεκίνησε το 2018, περισσότερα από 2 000 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εμπλέκονται στη δοκιμή της ψηφιακής διαχείρισης της κινητικότητας· έχει πραγματοποιηθεί λήψη και εγκατάσταση της εφαρμογής Erasmus+ για κινητές συσκευές πάνω από 85 000 φορές· και περίπου 2,3 εκατομμύρια ευρωπαϊκές φοιτητικές κάρτες έχουν εκδοθεί με το ολόγραμμα Ευρωπαίου φοιτητή.

⁵³ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της εκπαίδευσης και του πολιτισμού - Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη σύνοδο των ηγετών στο Γκέτεμποργκ [COM(2017)673 final]

δεδομένων αναγνώρισης σε διασυνοριακό επίπεδο σύμφωνα με τον κανονισμό eIDAS σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης θα τεθεί σε εφαρμογή στο πλαίσιο της πλατφόρμας «EU Student eCard».

—

Στόχος της πρωτοβουλίας είναι καταστήσει τη διαχείριση της κινητικότητας πιο εύκολη, πιο αποτελεσματική και πιο πράσινη για τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θα ψηφιοποιήσει όλα τα διοικητικά στάδια και θα διασυνδέσει τα διάφορα λειτουργικά συστήματα ΤΠ των πανεπιστημίων σε όλες τις χώρες του προγράμματος Erasmus+, επιτυγχάνοντας ενδεχομένως κινητικότητα Erasmus+ χωρίς τη χρήση χαρτιού και με πλήρη τήρηση του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων. Η πρωτοβουλία προάγει επίσης μια ισχυρή ευρωπαϊκή φοιτητική ταυτότητα, καθώς παρέχει στα πανεπιστήμια τη δυνατότητα να προσθέτουν ένα ολόγραμμα «Ευρωπαίου φοιτητή» και έναν μοναδικό αριθμό κάρτας στις υφιστάμενες φοιτητικές τους κάρτες, ώστε οι μετακινούμενοι φοιτητές τους να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες και εκπτώσεις για φοιτητές ενόσω βρίσκονται στο εξωτερικό. Με τη στήριξη του προγράμματος Erasmus, του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» και του προγράμματος «Συνδέοντας την Ευρώπη», η Επιτροπή θα ξεκινήσει τη σταδιακή ανάπτυξη αυτών των υπηρεσιών με φοιτητές Erasmus το 2021, με στόχο να επωφεληθούν όλοι οι μετακινούμενοι φοιτητές στην Ευρώπη έως το 2025.

- Σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την προαγωγή της **αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης** των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό⁵⁴, ένας τίτλος σπουδών που απονέμεται σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να είναι έγκυρος σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος για τον σκοπό της πρόσβασης σε δραστηριότητες περαιτέρω μάθησης. Προς αυτόν τον σκοπό, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη στα κράτη μέλη όσον αφορά τη διαμόρφωση των συνθηκών που θα **καταστήσουν δυνατή την αυτόματη αμοιβαία αναγνώριση έως το 2025**. Αυτό συνεπάγεται επίσης στενή συνεργασία με τα εθνικά κέντρα πληροφοριών για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων (National Academic Recognition Information Centres – NARIC), τα οποία λαμβάνουν στήριξη από το πρόγραμμα Erasmus+. Το πρόγραμμα Erasmus+ έχει χρηματοδοτήσει τη δημιουργία μιας ομάδας τεχνικής υποστήριξης για το δίκτυο NARIC, η οποία θα ενθαρρύνει την εφαρμογή της αυτόματης αναγνώρισης. Θα παρέχει συνδρομή στο δίκτυο αναγνώρισης μέσω της ανάπτυξης ικανοτήτων, της διοργάνωσης σεμιναρίων κατάρτισης και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την αυτόματη αναγνώριση. Το 2022 η Επιτροπή θα υποβάλει έκθεση σχετικά με την πρόοδο της εφαρμογής της σύστασης του Συμβουλίου με βάση παρατηρήσεις των κρατών μελών.
- Στο πλαίσιο του θεματολογίου δεξιοτήτων, η Επιτροπή θα στηρίξει τα κράτη μέλη και τα ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης που χρησιμοποιούν τα τυπικά ευρωπαϊκά εργαλεία που είναι διαθέσιμα στο **Europass** για την έκδοση αυθεντικών ψηφιακών διαπιστευτηρίων, συμπεριλαμβανομένων ψηφιακού τίτλου σπουδών και

---

⁵⁴ Σύσταση του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την προαγωγή της αυτόματης αμοιβαίας αναγνώρισης των τίτλων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των αποτελεσμάτων περιόδων μάθησης στο εξωτερικό (EE C 444 της 10.12.2018, σ. 1)

μικροδιαπιστευτηρίων. Τα ψηφιακά διαπιστευτήρια που εκδίδονται μέσω συνήθων ευρωπαϊκών εργαλείων μπορούν να διευκολύνουν την αναγνώριση, να καταστήσουν πιο αποτελεσματικές τις διαδικασίες αποδοχής και πρόσληψης και να περιορίσουν τα περιστατικά απάτης.

- Οι παρατηρήσεις που υποβάλλουν οι αποφοίτοι μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους είναι αναγκαίες ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες που έχουν αποκτήσει οι φοιτητές είναι υψηλής ποιότητας και συναφείς για τον σημερινό και τον μελλοντικό κόσμο της εργασίας. Οι παρατηρήσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο ερευνών είναι χρήσιμες όχι μόνο για τα πανεπιστήμια που μπορούν να προσαρμόζουν τα προγράμματα σπουδών και τη διδασκαλία τους, αλλά και για τους φορείς χάραξης πολιτικής που επιδιώκουν να βελτιώσουν τη απασχολησιμότητα των αποφοίτων αντιμετωπίζοντας τις ελλείψεις δεξιοτήτων και την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και προαγώντας την κοινωνική ένταξη, την προσβασιμότητα και την κινητικότητα, καθώς και να στηρίξουν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών τους. Αυτή είναι η ουσία της **πρωτοβουλίας για την παρακολούθηση των Ευρωπαϊών αποφοίτων**, η οποία προβλέπεται στη *σύσταση του Συμβουλίου του 2017 για την παρακολούθηση των αποφοίτων*⁵⁵. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, πολλές χώρες έχουν δημιουργήσει ή ενισχύσει τους μηχανισμούς τους για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των αποφοίτων σε επίπεδο σπουδών και απασχόλησης. Το 2022, η Επιτροπή θα προβεί σε απολογισμό της προόδου που έχει συντελεστεί όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης, με την προσδοκία η τελευταία να έχει εφαρμοστεί κατά 80 % έως το 2024. Για να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή διάσταση, τα κράτη μέλη έχουν εργαστεί συλλογικά για να εξασφαλίσουν συγκρισιμότητα δεδομένων, και πολλά εξ αυτών θα διεξάγουν έρευνες για αποφοίτους με ένα από κοινού συμφωνηθέν σύνολο ερωτήσεων, ώστε να μπορούν να συγκρίνουν τα αποτελέσματα. Η Επιτροπή αναμένει να επιτύχει πανευρωπαϊκή εφαρμογή της παρακολούθησης των αποφοίτων έως το 2025. Αυτή η πρωτοβουλία δεν θα μπορούσε μόνο να βοηθήσει τα πανεπιστήμια αλλά και να καθορίσει τον σχεδιασμό πολιτικών της ΕΕ για τη στήριξη των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων για την πράσινη μετάβαση.
- Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας θα διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη στήριξη της διάστασης της έρευνας και της καινοτομίας των συμμαχιών ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, καθώς και στη δημιουργία οικοσυστημάτων γνώσης. Επιπλέον, η ανάλυση έντασης δεδομένων και η μηχανική μάθηση αναμένεται ότι θα διαδραματίσουν τον δικό τους ρόλο στη στήριξη της λήψης αποφάσεων και της μάθησης στον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης, τηρουμένων παράλληλα των προτύπων για την προστασία και το απόρρητο των δεδομένων. Σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας, η Επιτροπή θα δρομολογήσει πρωτοβουλίες ώστε να δώσει ώθηση στη συνεισφορά της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην ικανότητα καινοτομίας της Ευρώπης.

---

⁵⁵ Σύσταση του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2017, για την παρακολούθηση των αποφοίτων (ΕΕ C 423 της 9.12.2017, σ. 1)

3.6 Η εκπαίδευση ως συνιστώσα μιας ισχυρότερης Ευρώπης στον κόσμο

Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης θα συμβάλει στους γεωπολιτικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών της με τον υπόλοιπο κόσμο. Η διεθνής συνεργασία θα πρέπει να διαδραματίσει ισχυρότερο ρόλο με στόχο την υποστήριξη των εκπαιδευτικών συστημάτων σε χώρες εταίρους.

Για να ενισχυθεί ο ρόλος της εκπαίδευσης στις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ, μεταξύ άλλων ενόψει της πανδημίας Covid-19, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάληψης των ακόλουθων δράσεων:

- Η δράση σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να αποσκοπεί στη διαμόρφωση μιας **προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη»**, προάγοντας την ενίσχυση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με τις εξωτερικές δραστηριότητες των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε διάφορα μέρη του κόσμου, **ενισχύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη θέση της ΕΕ ως εταίρου στον τομέα της εκπαίδευσης σε παγκόσμιο επίπεδο**⁵⁶. Αυτή η προσέγγιση θα εφαρμοστεί σε συνάρτηση με τις αρμοδιότητες και σύμφωνα με τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ψηφοφορίας, που έχουν θεσπιστεί από τις Συνθήκες της ΕΕ. Η ΕΕ από μόνη της είναι ένας σχετικά μικρός παράγοντας, ωστόσο η ΕΕ και τα κράτη μέλη της αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ του συνόλου της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων της βασικής εκπαίδευσης, της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της ΕΕΚ και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ως εκ τούτου, η εκπαίδευση και η κατάρτιση αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη», διαδραματίζοντας ρόλο πόλου συγκέντρωσης. Αυτό περιλαμβάνει την καλύτερη εναρμόνιση των ευρωπαϊκών δράσεων διεθνούς συνεργασίας για την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων του προγράμματος Erasmus+ και της συμβολής της ΕΕ σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες για την εκπαίδευση, με τις προτεραιότητες της ΕΕ σε διμερές, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Η ΕΕ θα συνεχίσει επίσης να παρέχει συνδρομή σε παιδιά που πλήττονται από ανθρωπιστικές κρίσεις ώστε να έχουν πρόσβαση σε ασφαλή, ποιοτική και διαπιστευμένη πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέσω της παροχής εκπαίδευσης στο πλαίσιο έργων έκτακτης ανάγκης. Η ΕΕ θα προάγει την ισότητα στην πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα διατηρώντας τη χρηματοδότηση για σκοπούς εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στο 10 % του προϋπολογισμού για ανθρωπιστική βοήθεια. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να δημιουργήσει ισχυρότερες συνέργειες μεταξύ της εκπαίδευσης και του υπόλοιπου θεματολογίου της ΕΕ για τις εταιρικές σχέσεις.
- Πέραν της φυσικής κινητικότητας, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει την ψηφιακή πορεία της διεθνοποίησης των παρόχων εκπαίδευσης, και ιδίως των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, μέσω της αύξησης των ψηφιακών

---

⁵⁶ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ανακοίνωση σχετικά με την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 από την ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο [JOIN(2020) 11 final]

ευκαιριών που παρέχονται στο προσωπικό, τους εκπαιδευτικούς και τους φοιτητές, μεταξύ άλλων μέσω διαδικτυακών κύκλων μαθημάτων και μοντέλων μικτής μάθησης.

- Η ΕΕ θα ενισχύσει επίσης τη συνεργασία με **στρατηγικούς παγκόσμιους παράγοντες** (π.χ. Κίνα, Ιαπωνία, ΗΠΑ), διασφαλίζοντας παράλληλα καλύτερα το συμφέρον, την τεχνογνωσία και τις αξίες της Ένωσης και προάγοντας την αμοιβαιότητα και τους ίσους όρους ανταγωνισμού.
- Η **διευρυμένη διεθνής διάσταση του προγράμματος Erasmus** θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την προαγωγή της παγκόσμιας διάστασης του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα Erasmus θα πρέπει να χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο με στοχευμένο τρόπο ώστε να προσελκύει ταλέντα στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της ΕΕ και να χρησιμοποιεί τα δίκτυα αποφοίτων για να διατηρεί επαφή με νέους και μελλοντικούς ηγέτες σε χώρες εταίρους κατά τρόπο στρατηγικό. Θα πρέπει να δοθεί ισχυρή έμφαση στη συνεργασία με τις χώρες γειτονίας και ιδίως με την Αφρική, με τη στήριξη της εφαρμογής της ολοκληρωμένης στρατηγικής της ΕΕ για την Αφρική που συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη της περιοχής μέσω της στήριξης της εν εξελίξει διαδικασίας μεταρρύθμισης των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας.
- Η Επιτροπή θα προβάλλει περαιτέρω παγκοσμίως δράσεις όπως τα **κοινά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών Erasmus Mundus**, ώστε να ενισχύσει τις διεθνείς εταιρικές σχέσεις και να εξασφαλίσει ότι η ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι πιο ελκυστική από ποτέ. Αυτό αναμένεται να συμβάλει περαιτέρω στην προώθηση της διεθνοποίησης, της ελκυστικότητας και της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας των πανεπιστημίων στην Ευρώπη.

Στα διεθνή ορόσημα θα περιλαμβάνεται η **αύξηση της συμμετοχής σε συμφωνίες αμοιβαίας μάθησης και συνεργασίας**. Εκτός από τη συνεχή συμμετοχή των χωρών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου⁵⁷, τα Δυτικά Βαλκάνια θα πρέπει επίσης να γίνουν πλήρως μέλη του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και να συμμετάσχουν πλήρως στο πρόγραμμα Erasmus⁵⁸, σύμφωνα με τις ισχύουσες προϋποθέσεις και διαδικασίες.

4 ΈΝΑ ΕΥΝΟΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΩΣ ΤΟ 2025

Για να υλοποιηθεί ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης έως το 2025, θα θεσπιστεί ένα **ευνοϊκό πλαίσιο**.

4.1 Ενέργειες στο πλαίσιο του ευνοϊκού πλαισίου για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης

Το ευνοϊκό πλαίσιο θα συμβάλει στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης με τους ακόλουθους τρόπους:

---

⁵⁷Η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και η Νορβηγία συμμετέχουν πλήρως (κατάσταση χωρών του προγράμματος) στο πρόγραμμα Erasmus+ (2014-2020).

⁵⁸Η Βόρεια Μακεδονία και η Σερβία συμμετέχουν ήδη πλήρως (κατάσταση χωρών του προγράμματος) στο πρόγραμμα Erasmus+ (2014-2020).

- Πρώτον, θα παράσχει στα κράτη μέλη, την ΕΕ και την ευρύτερη κοινότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης τη δυνατότητα να υλοποιήσουν τις πρωτοβουλίες που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση, με στόχο την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Με βάση ενισχυμένη καθοδήγηση από το Συμβούλιο, θα ενισχύσει τις ευέλικτες μεθόδους συνεργασίας, καθώς και τις συνέργειες με άλλες πρωτοβουλίες στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και των διαδικασιών της Κοπεγχάγης και της Μπολόνια. Εκτός από τις ευρωπαϊκές συνόδους κορυφής για την εκπαίδευση και τις δράσεις για εξασφάλιση συμμετοχής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση, όπως η Συμμαχία Εκπαίδευσης για το Κλίμα ή ο μααραθώνιος για την ψηφιακή εκπαίδευση, η Επιτροπή θα προωθήσει την τακτική διεξαγωγή δραστηριοτήτων και εκστρατειών προβολής ώστε να ενισχύσει τη συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.
- Δεύτερον, το ευνοϊκό πλαίσιο θα **προσδιορίσει στόχους και δείκτες για την καθοδήγηση και την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης**. Πέραν της παρακολούθησης της προόδου σε υφιστάμενους στόχους, είναι αναγκαίο να αναπτυχθεί από κοινού με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη μια νέα προσέγγιση όσον αφορά τους δείκτες και τους στόχους για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης στις έξι διαστάσεις του. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τα κράτη μέλη και την ευρύτερη κοινότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη συλλογή συγκρίσιμων στοιχείων και την ανάπτυξη δεικτών, με στόχο την προώθηση της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικών για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.
- Τρίτον, το ευνοϊκό πλαίσιο θα προαγάγει την ενσωμάτωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στο **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο**, ώστε να ενισχύσει την ικανότητα των κρατών μελών να ανακάμψουν από την κρίση λόγω της νόσου Covid-19. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο θα ορίσει το ευρύτερο πλαίσιο εντός του οποίου θα εξετάζεται η πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης παράλληλα με άλλες κοινωνικές και οικονομικές πολιτικές. Θα συνεισφέρει επίσης στοιχεία και ανάλυση σχετικά με τον τρόπο αλληλεπίδρασης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με άλλες πολιτικές, ώστε να συμβάλει στην επικαιροποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων. Σε συνεργασία με το Συμβούλιο, η Επιτροπή θα διερευνήσει νέες επιλογές για εθελοντική συνεισφορά των κρατών μελών στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, για παράδειγμα μέσω εθελοντικών αξιολογήσεων από ομοτίμους. Το ευνοϊκό πλαίσιο θα είναι καίριας σημασίας για την καθοδήγηση της χρηματοδοτικής στήριξης μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων και του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης της Επιτροπής (πρώην προγράμματα στήριξης διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων). Αυτή η σημαντική χρηματοδότηση που διατίθεται μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα παράσχει επίσης σημαντική στήριξη για μεταρρυθμίσεις στην εκπαίδευση και επενδύσεις στην εκπαίδευση, από υποδομές και κατασκευές μέχρι σεμινάρια κατάρτισης, ψηφιακές συσκευές ή χρηματοδότηση για ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους. Στο πλαίσιο της ετήσιας στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2021 έχει επισημανθεί η ανάγκη για πρωτοφανείς επενδύσεις στον τομέα της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης και η συμπερίληψή τους στις επτά εμβληματικές επενδύσεις.
- Τέταρτον, το ευνοϊκό πλαίσιο θα **θέσει τις βάσεις για τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου διακυβέρνησης για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης έως το 2025**, με πλήρη σεβασμό της ευθύνης των κρατών μελών για το περιεχόμενο

της διδασκαλίας και την οργάνωση των εκπαιδευτικών τους συστημάτων. Για αυτό το νέο πλαίσιο διακυβέρνησης θα χρειαστεί υψηλού επιπέδου πολιτική καθοδήγηση για τη λήψη αποφάσεων σε ένα σύνθετο οικοσύστημα. Για να γίνει αυτό, το νέο πλαίσιο διακυβέρνησης θα πρέπει να ενισχύσει τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ και να συμβάλει στη σύνδεση με παγκόσμιες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αναλαμβάνονται σε επίπεδο ΟΗΕ ή ΟΟΣΑ. Θα πρέπει να ενισχύσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα για τα υπουργεία και τους εμπειρογνώμονες όσον αφορά τη δραστηριοποίησή τους σε επίπεδο ΕΕ. Και, τέλος, θα πρέπει να συμβάλει στην προώθηση αποτελεσματικών λύσεων και μεταρρυθμίσεων πολιτικής επί του πραγματικού πεδίου. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Επιτροπή θα συμβάλει στην εντατικοποίηση των εργασιών για τις επενδύσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Αυτό θα περιλαμβάνει την προώθηση του διαλόγου σε υψηλού επιπέδου πολιτικά φόρουμ, όπως κοινές ανταλλαγές μεταξύ των υπουργών οικονομικών της ΕΕ και των υπουργών παιδείας της ΕΕ, καθώς και με άλλα θεσμικά όργανα, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σε τεχνικό επίπεδο, μια ομάδα εμπειρογνομένων για ποιοτικές επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση θα στηρίζει αυτήν τη διαδικασία, συμβάλλοντας έτσι ώστε η εστίαση να διατηρηθεί στις εθνικές και περιφερειακές επενδύσεις. Η Επιτροπή θα παρέχει επίσης ειδική στήριξη στις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές ώστε να διευκολύνει την αμοιβαία μάθηση, την ανάλυση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών για επενδύσεις σε υποδομές εκπαίδευσης.

4.2 Περιγραφή του ευνοϊκού πλαισίου

Κατά την περίοδο έως το 2025, η Επιτροπή προτείνει το **ευνοϊκό πλαίσιο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης να διατηρήσει όλες τις δοκιμασμένες συμφωνίες αμοιβαίας μάθησης της ΕΚ 2020**, όπως τις ομάδες εργασίας, τους συνθέσεις γενικών διευθυντών, τα μέσα μάθησης από ομοτίμους, με χρηματοδοτική στήριξη ιδίως από το πρόγραμμα Erasmus. Θα πρέπει να εμπλακούν επίσης άλλοι σχετικοί φορείς διακυβέρνησης, όπως η Συμβουλευτική Επιτροπή Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για να ανταποκριθεί στις ολοένα και πιο σύνθετες και ταχέως μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της ψηφιακής κοινωνίας και οικονομίας, το ευνοϊκό πλαίσιο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης θα διευκολύνει τη συμμετοχή και την αλληλεπίδραση στο πλαίσιο του ευρύτερου οικοσυστήματος εκπαίδευσης, ευνοώντας την ικανοποιητική ισορροπία μεταξύ διαδικτυακών και διά ζώσης συναντήσεων.

Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτού του ευνοϊκού πλαισίου θα είναι τα εξής:

- Το Συμβούλιο καλείται να διοργανώνει τακτικές κοινές συζητήσεις μεταξύ του Συμβουλίου «Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός» και άλλων συνθέσεων του Συμβουλίου ώστε να συμβάλει στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και να ενισχύσει τη συμβολή της εκπαίδευσης και

της κατάρτισης στις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ⁵⁹, στηρίζοντας παράλληλα το έργο για την εκπαίδευση στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

- Ένα διοικητικό συμβούλιο για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης για την αποτίμηση της προόδου και την εξασφάλιση της δυναμικής όλων αυτών των πρωτοβουλιών που οδηγούν στην υλοποίησή του. Η σύνθεση και οι μέθοδοι εργασίας του θα πρέπει να καθοριστούν με τα κράτη μέλη έως το τέλος του Ιουνίου του 2021.
- Ενισχυμένη διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των κρατών μελών και ενδιαφερόμενων μερών με στόχο τη συνδημιουργία δράσεων πολιτικής και χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών από τη βάση προς την κορυφή και της μεγαλύτερης χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ.
- Μια σταθερή πλατφόρμα για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης ως πύλη για το κοινό για ενημέρωση σχετικά με τις δράσεις και τις υπηρεσίες του. Η πλατφόρμα θα εξασφαλίζει διαφάνεια και πρόσβαση σε πληροφορίες και θα παρέχει έναν χώρο εύκολης πρόσβασης με πληροφορίες σχετικές με τις δραστηριότητες και τις εκροές του ευνοϊκού πλαισίου. Η πλατφόρμα θα περιλαμβάνει επίσης μια διαδραστική πλατφόρμα για την υποστήριξη της συνεργασίας και των ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και των ενδιαφερόμενων μερών.

4.3 Παρακολούθηση της προόδου

Σύμφωνα με στοιχεία, οι στόχοι της ΕΕ ασκούν επιρροή στα εκπαιδευτικά θέματα στο εθνικό θεματολόγιο και προάγουν την παρακολούθηση της προόδου. Αποτελούν βασικά σημεία αναφοράς για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και οδηγό για τη χρηματοδότηση της ΕΕ. Ως μέσο για τη συνέχιση της παρακολούθησης της προόδου στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, η Επιτροπή προτείνει ένα σύνολο **στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030, χρονοδιάγραμμα που συμπίπτει με το χρονοδιάγραμμα για την επίτευξη των ΣΒΑ**. Το χρονοδιάγραμμα παρέχει στα κράτη μέλη τον χρόνο που απαιτείται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων πολιτικής και επενδύσεων, καθώς και για να καταστεί εμφανής ο αντίκτυπός τους.

Αυτοί οι στόχοι θα πρέπει να βασίζονται σε διεθνώς συγκρίσιμα δεδομένα, με βάση επιμέρους συγκεντρωτικά μεγέθη ανά χώρα και έναν σταθμισμένο μέσο όρο της ΕΕ. Θα πρέπει να παρακολουθούνται χωριστά για κάθε φύλο. Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να ορίσει δέσμευση σύμφωνα με την οποία οι ακόλουθοι στόχοι θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί έως το 2030 σε ολόκληρη την ΕΕ⁶⁰:

- Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλή επίδοση στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις επιστήμες θα πρέπει να είναι μικρότερο από 15 %.
- Το ποσοστό των ατόμων με χαμηλή επίδοση με βαθμό οκτώ στις γνώσεις χρήσης υπολογιστών και πληροφοριών θα πρέπει να είναι μικρότερο από 15 %.

---

⁵⁹ Συμπεριλαμβανομένων της διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, του ευρωπαϊκού πυλώνα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.

⁶⁰ Στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής καθορίζονται οι πηγές δεδομένων για αυτούς τους στόχους.

- Το 98% τουλάχιστον των παιδιών ηλικίας μεταξύ 3 ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχει σε προσχολική εκπαίδευση.
- Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 20-24 ετών που διαθέτουν τουλάχιστον τίτλο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να είναι 90 %.
- Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 30-34 ετών με τριτοβάθμιο μορφωτικό επίπεδο θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 50 %.

Επιπλέον, όπως παρουσιάζεται στο θεματολόγιο δεξιοτήτων, έως το 2025, το 50 % του πληθυσμού ενηλίκων στην ΕΕ θα πρέπει να συμμετέχει σε δραστηριότητες μάθησης σε ετήσια βάση.

Οι προτεινόμενοι στόχοι του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και οι στόχοι που αφορούν τη μάθηση των ενηλίκων, την ΕΕΚ και την απασχολησιμότητα και παρουσιάζονται στο θεματολόγιο δεξιοτήτων και στην πρόταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται, καλύπτοντας παράλληλα το πλήρες φάσμα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η Επιτροπή θα εξετάζει τακτικά την πρόοδο που όσον αφορά την επίτευξη αυτών των συνόλων στόχων και, όπου είναι αναγκαίο, θα προτείνει την παράταση και την αναθεώρησή τους για το 2030.

Η Επιτροπή θα δημοσιεύει σε ετήσια βάση την έκθεση παρακολούθησης της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να εξετάζει την κατάσταση όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η έκθεση παρακολούθησης θα περιλαμβάνει προφίλ χωρών και την πρόοδο όσον αφορά τους στόχους της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και παρέχοντας μια πυξίδα για μεταρρυθμίσεις πολιτικής. Θα αναλύει με συνέπεια τα δεδομένα ανά φύλο, κοινωνικοοικονομική κατάσταση, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και προέλευση από μειονότητα ή οικογένεια μεταναστών.

Οι στόχοι του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα πρέπει να συνοδεύονται από διάφορα εργαλεία ανάλυσης και μάθησης από ομοτίμους, τα οποία θα μετρούν την πρόοδο μέσω διεθνώς συγκρίσιμων και τακτικά συλλεγόμενων δεδομένων. Για την παρακολούθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην ΕΕ θα χρησιμοποιηθούν επίσης και άλλοι ποσοτικοί και ποιοτικοί δείκτες, καθώς και μελέτες και αποτελέσματα ερευνών. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη, τους εμπειρογνώμονες, τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους διεθνείς εταίρους με σκοπό την ανάπτυξη δεικτών σε τομείς που δεν καλύπτονται από την υφιστάμενη συλλογή δεδομένων σε διεθνές επίπεδο, αλλά οι οποίοι ανέκυψαν ως στόχοι προτεραιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.

Για να προβεί σε απολογισμό της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025, να συζητήσει τα επόμενα στάδια και να δώσει νέα ώθηση, η Επιτροπή θα δημοσιεύσει **έκθεση προόδου για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης το 2022** και θα διοργανώσει μια **εκδήλωση ενδιάμεσης αξιολόγησης μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2023**. Θα ακολουθήσει πλήρης έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης το 2025.

5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Όπως παρουσιάζεται στην παρούσα ανακοίνωση, η επιτυχία του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης θα βασιστεί στην προϋπάρχουσα συνεργασία, σε μια ανανεωμένη δέσμευση για την επιδίωξη κοινών στόχων, καθώς και σε ένα άρτιο πλαίσιο για την υλοποίησή του έως το 2025. Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο να εγκρίνει τις έξι διαστάσεις στις οποίες βασίζεται ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης, τα μέσα και τα ορόσημά του, καθώς και το προτεινόμενο ευνοϊκό του πλαίσιο έως το 2025. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης προσφέρει μια προοπτική για το μέλλον της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προσδιορίζει τα βασικά ζητήματα και παρουσιάζει τη μελλοντική πορεία σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και με πλήρη σεβασμό των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών για την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η εκπαίδευση και κατάρτιση είναι η βασική κινητήριος δύναμη για την επίτευξη ανάκαμψης με σκοπό την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Επιπλέον, οι εργασίες για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης θα συμβάλουν στην ενίσχυση της γεωπολιτικής θέσης της ΕΕ και των κρατών μελών της.

Η Επιτροπή δεσμεύεται πλήρως να υλοποιήσει τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης έως το 2025 και καλεί τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα, τα κράτη μέλη, την κοινότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης και όλα τα μέρη για τα οποία η εκπαίδευση έχει σημασία, να συνενώσουν τις δυνάμεις τους και να ανανεώσουν από κοινού τον ισχυρό ρόλο της εκπαίδευσης στη διαμόρφωση ενός βιώσιμου και γενναϊόδωρου κόσμου.